

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра адміністративного і інформаційного права

«Затверджую»
Завідувач кафедри

“22” червня 2020 р.

Арістова І.В. (Арістова І.В.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Проблеми інформаційного права

Спеціальність: 081 Право

Освітня програма: «Право»

Освітній ступінь «Доктор філософії (PhD)»

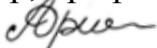
Факультет: *Юридичний*

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Проблеми інформаційного права» для здобувачів, що навчаються на III рівні вищої освіти

Розробники:

д.ю.н., професор, професор кафедри адміністративного і інформаційного права

Арістова І.В.

к.ю.н., доцент, доцент кафедри адміністративного і інформаційного права

Чернадчук Т.О.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри адміністративного і інформаційного права.

Протокол від 22. 06.2020 року № 22

Завідувач кафедри адміністративного і інформаційного права

І.В.Арістова

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(І.В.Арістова)

Завідувач відділу аспірантури та докторантури

(І.В. Лозинська)

Методист відділу якості,
ліцензування та акредитації / зав. відділу

(І.Д. Скляр)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 02.07.2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 5	Галузь знань: 08 «Право» (шифр і назва)	Вибіркова
Модулів – 2	Спеціальність: 081 Право (шифр і назва)	Рік підготовки: 2020-2021й
Змістових модулів: 2		Курс 2
		Семестр 4-й
Загальна кількість годин - 150		Лекції 20 год.
		Практичні, семінарські 30 год.
	Освітній ступінь: Доктор філософії (PhD)	Лабораторні
		Самостійна робота 100 год.
		Індивідуальні завдання:
		Вид контролю: залік
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,8 самостійної роботи студента - 5,5		

Примітка:

Частка годин аудиторних занять для *денної форми навчання* – 33%.

Частка годин самостійної та індивідуальної роботи для *денної форми навчання* – 67%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: набуття здобувачами вищої освіти (III рівень, доктор філософії) поглиблених та систематизованих теоретичних знань про становлення та розвиток науки інформаційного права, її предмет та методологію, основні інститути галузі інформаційного права, інформаційно-правові вчення та перспективи розвитку інформаційного законодавства України, як юридичного джерела інформаційного права, шляхом його адаптації до міжнародних правових стандартів в умовах глобального інформаційного суспільства, заснованого на знаннях.

Завдання:

- сформувати у здобувачів ступеня доктора філософії результати навчання з дисципліни (див. перелік), що забезпечать досягнення ним відповідних програмних результатів навчання після завершення освітньо-наукової програми. Зокрема, освітня компонента (далі – ОК) «Проблеми інформаційного права» формує блок знань, умінь та компетентностей, необхідних для використання систематизованих знань у сфері інформаційного права, що є правовим фундаментом інформаційного суспільства, при написанні дисертації; поглиблює знання щодо необхідності взаємодії галузей національної системи права та міжнародного права задля практичного застосування міжнародних правових стандартів у сфері внутрішньо-державних інформаційних відносин.

Результати навчання з дисципліни (РНД)

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант буде здатний продемонструвати:

- знання теорії інформаційного права в умовах розбудови інформаційного суспільства в Україні, заснованого на знаннях, для практичного вирішення проблеми цифрової та когнітивної нерівності в Україні; забезпечення інформаційних прав людини;
- розуміння значення інтегративної та прогностичної функції інформаційного права для забезпечення належного інформаційного правопорядку у суспільстві;
- знання методології наукових досліджень з інформаційного права та здатність її впровадження при розкритті предмета дисертаційного дослідження;
- уміння моніторити доктринальні дослідження у сфері національного та міжнародного інформаційного права щодо правових засобів та організаційно-правових заходів наближення інформаційного законодавства України до міжнародних правових стандартів;
- здатність формувати підґрунтя для застосування інформаційного законодавства під час опрацювання власних досліджень аспірантів у сфері права в умовах глобального інформаційного суспільства та інтеграції наукових юридичних знань;
- уміння виявляти та аналізувати наукові та практичні проблеми; пояснювати та надавати визначення поняттям науки «інформаційне право» та «міжнародне інформаційне право»; моніторити сучасний стан інформаційного законодавства України на відповідність міжнародним правовим стандартам;
- здатність системно мислити і чітко формулювати свої відповіді та генерувати власні ідеї, приймати обґрунтовані рішення в умовах динамічних глобальних інформаційних змін; критично ставитися до існуючих доктринальних положень, обґрунтовувати власну наукову позицію щодо напрямів удосконалення підходів до адаптації інформаційного законодавства; використовувати концепцію міжнародного «м'якого права» у процесі адаптації інформаційного законодавства до міжнародних правових стандартів;
- уміння готувати пропозиції по практичним проблемам здійснення організаційних (контрольно-наглядових, правоохоронних) заходів адаптації інформаційного законодавства України; розробляти правові моделі та використовувати правові засоби інформаційного права та цифрові інструменти інформаційного суспільства (інформаційно-комунікаційні технології,

блокчейн, цифрові активи, токени) задля впровадження результатів дисертаційного дослідження у правотворчу та правозастосовну діяльність органів публічної влади України.

3.Зміст дисципліни

Тема 1. Наукова школа у галузі інформаційного права (на шляху до розбудови суспільства знань)

Роль та місце наукових шкіл з інформаційного права у розбудові суспільства знань. Нова етика юридичних знань: механізми впровадження.

Фундаментальні засади створення наукової школи у галузі інформаційного права: методологічний плюралізм у юриспруденції, системне світорозуміння; формування методології наукових досліджень у галузі інформаційного права; спільне використання знань; загальна участь у суспільствах знань.

Дослідницька програма наукової школи з інформаційного права та характеристика її структурних елементів.

Генеza наукових результатів школи (концепції, моделі, поняття).Проблемні питання наукової школи та шляхи їх вирішення. Перспективні напрями досліджень наукової школи.

Тема 2 Методологія інформаційного права

Доктринальні підходи до розуміння феномену методології: позиції фахівців у сфері загальної теорії держави і права та у сфері інформаційного права. Визначення поняття «наука», її основних аспектів.

Пізнавальна модель дослідження науки «інформаційне право». Модель дослідження науки «інформаційне право» як результат, наукові знання. Модель дослідження науки «інформаційне право» як процес, наукова діяльність. Модель організації наукової діяльності у сфер інформаційного права.

Предмет методології науки «інформаційне право». Форми організації наукових знань.

Поняття «методологія науки інформаційне право». Значення мети наукової діяльності у сфері інформаційного права. Стандарти наукового дослідження у сфері інформаційного права. Критерії науковості знання у сфері інформаційного права.

Тема 3. Теоретико-правові засади інформаційних правовідносин як інституту інформаційного права

Методологічні питання теорії правовідносин. Концепції праворозуміння щодо трактування правовідношення. Передумови виникнення правовідношення. Вплив розуміння сутності права в об'єктивному та суб'єктивному розумінні на визначення поняття «правовідношення». Сутність та правове розуміння правовідношення. Позиції науковців щодо визначення поняття «інформаційні правовідносини» (М. М. Рассолов, О.О. Городов, В.О. Копилов, І.Л. Бачило, В.М. Брижко, Д.Ю. Шпенюв, О.В. Кохановська, Д.В. Огородов).

Поняття «інтегративна інформаційна сфера», «інформаційна концепція права». Поняття «правова система» відповідно до загальної теорії функціональних систем. Склад правової системи. Співвідношення понять «правова система» та «інтегративна інформаційна сфера». Склад правовідносин в інтегративній інформаційній сфері.

Склад правовідносин в інформаційній сфері. Широке та вузьке тлумачення поняття «інформаційні правовідносини»: концепція І. В. Арістової.

Структура інформаційних правовідносин. Загальна характеристика юридичних фактів, суб'єктів, об'єктів та змісту інформаційних правовідносин. Концепції щодо об'єкта інформаційних правовідносин: моністична, плюралістична. Структура суб'єктивних

інформаційних прав та обов'язків. Суб'єкти інформаційних правовідносин: інформаційна правосуб'єктність, суб'єкти інформаційного права, класифікація.

Тема 4. Інформаційні права людини як інститут інформаційного права

Актуальність дослідження інформаційних прав людини. Концепція «трьох поколінь» прав людини. Зміст суб'єктивного права на інформацію. Інформаційна функція держави.

Парадигма правового статусу людини в умовах становлення інформаційного суспільства. Людина інформаційної доби. Роль концепції прав людини та концепції інформаційного суспільства у формуванні інформаційних прав людини. Право на інформацію у міжнародних документах та Конституції України. Зміст права на інформацію – позиції вчених (О.О. Тихомиров, І.Л. Бачило, А.І. Марущак, Т.А. Костецька, І.В. Арістова). Інформаційні права людини: поняття, перелік. Вплив інформаційних прав на інші конституційні права і свободи. Основні положення Декларації прав людини і правових норм в інформаційному суспільстві, а також їх реалізації. Цифрові права людини: доктринальні підходи та положення Резолюції ГА ООН.

Інститут інформаційних прав людини та громадянина. Підходи (Н.Левицька): 1) двокомпонентний склад інформаційних прав людини та громадянина; 2) широкий підхід. Склад інформаційних прав людини та громадянина (право на інформацію; право на захист інформації про приватне життя, права на комунікацію).

Тема 5. Теоретико-правові та методологічні основи інституту юридичної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері.

Відповідальність як соціокультурний феномен. Феномен відповідальності – явище соціально-історичне. Філософське осмислення сутності відповідальності (Арістотель, Фома Аквінський, Т. Гоббс, І. Кант, М. Вебер, Ж. П. Сартр). Сучасні вітчизняні дослідження щодо соціального характеру відповідальності. Два підходи до розуміння колективної відповідальності (К. Поппер, К. Маркс). Загальна характеристика проявів феномена відповідальності в різних сферах життя суспільства. Місце правової (юридичної) відповідальності на сучасному етапі розвитку цивілізації

Юридична відповідальність як особливий правоохоронний інститут системи права. Теорія юридичної відповідальності. Ознаки юридичної відповідальності. Принципи юридичної відповідальності. Функції юридичної відповідальності. Види юридичної відповідальності. Позиція М. І. Козюбри щодо видів юридичної відповідальності; місце інформаційно-правової відповідальності.

Загально-соціальні та технологічні передумови виникнення новітніх різновидів правопорушень в умовах інформатизації. Сутність феномену інформаційного суспільства: позиції вчених з різних галузей знань. Підхід фахівців-юристів до розуміння переваг та загроз інформаційного суспільства.

Генеza міжнародно-правового забезпечення захисту інформаційного суспільства від інформаційних правопорушень: сучасний стан і перспективи розвитку. Правові акти ООН щодо забезпечення прав людини, у тому числі, в умовах інформаційного суспільства (Загальна декларація прав людини і громадянина, Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Окінавська Хартія Глобального інформаційного суспільства, Декларація тисячоліття ООН, Женевська декларація 2005 р., Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності (2000 р.), Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму (2000 р.), Конвенція про кіберзлочинність (2001 р.)). Нормативно-правові акти ЄС щодо регулювання суспільних відносин в умовах інформаційного суспільства (Конвенція про кіберзлочинність

Ради Європи та Додатковий протокол до неї, Конвенція про захист осіб стосовно автоматизованої обробки даних особистого характеру, Декларація ЄС про засоби масової інформації та права людини, Декларація про свободу комунікації в інтернет (2003 р.).

Місце і роль інституту юридичної відповідальності в інформаційно-правових дослідженнях. Визначення поняття «інформаційно-правове дослідження». Характеристика галузей знань, що опікуються цими дослідженнями.

Тема 6. Інформаційне законодавство України як юридичне джерело національного інформаційного права

Інформаційне право України як комплексна галузь права. Наукові позиції В.С. Цимбалюка, І.В. Арістової, І.Л. Бачило. Правова доктрина як юридичне джерело інформаційного права. Проблеми інформаційного права як науки: А.І. Марущак, І.В. Арістова.

Загальні характеристики інформаційного законодавства України як юридичного джерела національного інформаційного права. Поняття джерел інформаційного права. Зміст поняття «інформаційне законодавство» (В.С. Цимбалюк, В.М. Брижка, А.І. Марущак). Тлумачення понять інформаційні відносини, інформаційна сфера, інформаційні правовідносини. Інформаційне суспільство: сутність, особливості, вплив на формування інформаційного законодавства.

Нормативно-правові акти як складові інформаційного законодавства: аналіз та проблемні питання. Характеристика системоутворюючих актів інформаційного законодавства. Роль Конституції України у формуванні інформаційного законодавства. Структура інформаційного законодавства (за юридичною силою – критерій) та особливі ознаки елементів (актів) різних рівнів інформаційного законодавства.

Систематизація інформаційного законодавства України як механізм створення умов для адаптації до міжнародних правових стандартів. Наукові позиції І.В. Арістової, Т.А. Костецької, В.М. Брижка, Ю.Є. Максименка, В.А. Залізняка щодо кодифікації інформаційного законодавства. Проект Кодексу про інформацію: характеристика наукових підходів.

Тема 7. Міжнародні правові стандарти: поняття, класифікація та роль у формуванні юридичних джерел інформаційного права України

Інтеграційна функція інформаційного права. Сутність інтеграційної функції: природа та значення впливу міжнародного інформаційного законодавства на національне інформаційне законодавство

Понятійний апарат проблеми формування міжнародно-правових стандартів. Визначення поняття «міжнародне право»: позиції вчених. Тлумачення поняття «суб'єкти міжнародного права», їх класифікація. Розуміння поняття «стандарт», «міжнародні стандарти». Концепція міжнародного «м'якого права»: сутність, значення. Тлумачення поняття «міжнародні правові стандарти», «міжнародно-правові цілі», «принципи міжнародного права», «міжнародно-правові норми».

Доктрина міжнародного права щодо визначення поняття «міжнародні стандарти»: онтогносеологічна та функціональна позиції. Категорії міжнародних правових стандартів: наукові позиції. Місце інформаційно-правових стандартів у існуючих класифікаціях. Роль міжнародного інформаційного права у регулюванні відносин у міжнародній інформаційній сфері. Юридичні джерела міжнародного інформаційного права та місце в них міжнародних правових стандартів. Система міжнародних інформаційно-правових стандартів та її складові (рівні). Значення цих стандартів у формуванні потенційних юридичних джерел інформаційного права України.

Тема 8. Адаптація законодавства: поняття, ознаки, сутність, співвідношення з суміжними поняттями

Визначення поняття «адаптація законодавства». Тлумачення поняття «адаптація»: зміст поняття, широке та вузьке розуміння. Позиції вчених-юристів щодо визначення поняття «адаптація законодавства» (Ю.С. Шемчушенко, К.М. Рудой, І.Кравчук, К.Ященко, Б.В. Бабін,

В.Ф. Пузирний). Легальне визначення терміну «адаптація законодавства»: порівняльно-правовий аналіз.

Основні ознаки адаптації законодавства: загально-правова характеристика. Особливості першої ознаки: зв'язок з поняттям «гармонізація». Розуміння гармонізації з точки зору міжнародного рівня правового регулювання: позиції О.А. Сушкова, С.К. Дудар, К.М. Рудой. Розкриття другої ознаки адаптації законодавства та її зв'язок з третьою ознакою. Етапи адаптації законодавства: Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу та Угода про асоціацію України з ЄС.

Співвідношення терміну «адаптація законодавства» із суміжними поняттями та категоріями. Розкриття поняття «уніфікація законодавства»: словники та доктринальні підходи (О.К. Порфір'єва, О.В. Руденко). Характеристика різновидів уніфікації: кодифікація, модернізація, консолідація. Зміст поняття «імплементация» та її класифікація. Тлумачення поняття «апроксимація», «рецепція»: доктринальні підходи. Співвідношення понять «інтеграція» та «адаптація» законодавства.

Тема 9. Адаптація інформаційного законодавства України до міжнародних стандартів ЮНЕСКО в умовах розбудови суспільств знання

Організаційно-правовий механізм співробітництва України з міжнародною організацією ЮНЕСКО у сфері правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні. Структура організаційно-правового механізму. Розуміння понять «правове забезпечення», «організаційне забезпечення», «ресурсне забезпечення». Тлумачення поняття «сфера правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства». Модель сфери правового забезпечення: національна та міжнародна складові, обґрунтування її специфіки. Складові елементи національної та міжнародної частин сфери правового забезпечення. Особливості дослідження сфери правового забезпечення.

Національна складова сфери правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні як необхідна умова процесу адаптації інформаційного законодавства України до міжнародних стандартів ЮНЕСКО. Трактуювання поняття «законодавство»: широке та вузьке розуміння. Визначення понять: «нормативно правовий акт», «підзаконний нормативно-правовий акт», «нормативно-правовий договір», «акти тлумачення права»: доктринальні підходи. Нормативно-правові акти регулювання інформаційних відносин: акти інформаційного законодавства України, їх загальна характеристика. Міжнародні інформаційно-правові договори: класифікація, загально-правова характеристика. Значення ратифікації міжнародного договору та її аспекти. Місце інтерпретаційних актів у структурі сфери правового забезпечення. Стан адаптації інформаційного законодавства до міжнародних правових стандартів ЮНЕСКО: проблемні питання та напрями удосконалення

Міжнародні правові стандарти ЮНЕСКО: міжнародна складова сфери правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні. Вплив міжнародного інформаційного права на формування міжнародної складової сфери правового забезпечення. Структура міжнародної складової сфери правового забезпечення. Особливості нормотворення у міжнародному праві: принципи міжнародного права, міжнародно-правова ціль, цілі міжнародного договору, засоби досягнення цілей у міжнародному праві (норми і принципи). Метод програмно-цільового регулювання: роль у процесі регулювання суспільних відносин. Правовий фундамент дослідження елементів міжнародної складової сфери правового забезпечення.

Сучасний стан дослідження структурних елементів міжнародної складової сфери правового забезпечення. Міжнародно-правові акти ЮНЕСКО, норми яких мають обов'язкову юридичну силу: види, понятійний апарат. Конвенції у загальному та спеціальному значенні. Протокол: особливості видів. Поняття «декларация», класифікація. Перелік нормативно-правових актів ЮНЕСКО, що мають обов'язкову юридичну силу у сфері освіти, культури, інформації. Рекомендаційні міжнародні акти ЮНЕСКО: концепція міжнародного «м'якого права» (роль міжнародних правових норм та неправових міжнародних норм). Договори, що очікують вступу у законну силу – різновид норм «м'якого права». Значення програмних та

рекомендаційних норм у міжнародному праві. Співвідношення понять рекомендаційних норм та рекомендацій як міжнародних актів. Перелік рекомендаційних міжнародних актів ЮНЕСКО. Рекомендаційні акти міжнародних конференцій під егідою ЮНЕСКО як третій елемент міжнародною складової сфери правового забезпечення: перелік. Класифікація міжнародної складової сфери правового забезпечення (за критерієм різновидності норм). Уточнення моделі сфери правового забезпечення: міжнародна складова – джерело для удосконалення національної складової, а саме, джерел інформаційного права.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усьо-го	у тому числі					усьо-го	у тому числі				
		л	се м	лаб	інд	с.р.		л	п	ла б	інд	с.р .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Наукова школа у галузі інформаційного права (на шляху до розбудови суспільства знань)	15	2	2			11						
Тема 2. Методологія інформаційного права	17	2	4			11						
Тема 3. Теоретико - правові засади інформаційних правовідносин як інституту інформаційного права	15	2	2			11						
Тема 4. Інформаційні права людини як інститут інформаційного права	16	2	4			10						
Тема 5. Теоретико-правові та методологічні основи інституту юридичної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері.	17	2	4			11						
Тема 6. Інформаційне законодавство України як юридичне джерело національного інформаційного права	18	2	4			12						
Тема 7. Міжнародні правові стандарти: поняття, класифікація та роль у формуванні юридичних джерел інформаційного права України	16	2	2			12						
Тема 8. Адаптація законодавства: поняття, ознаки, сутність, співвідношення з суміжними поняттям	16	2	4			10						

Тема 9. Адаптація інформаційного законодавства України до міжнародних стандартів ЮНЕСКО в умовах розбудови суспільств знання	20	4	4			12						
Усього годин за 2 модулі	150	20	30			100						

5. Теми та план лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кільк годин
1	<p>Тема 1. Наукова школа у галузі інформаційного права (на шляху до розбудови суспільства знань)</p> <p>1. Роль та місце наукових шкіл з інформаційного права у розбудові суспільства знань</p> <p>2. Фундаментальні засади створення наукової школи у галузі інформаційного права</p> <p>3. Дослідницька програма наукової школи з інформаційного права та характеристика її структурних елементів.</p> <p>4. Генеза наукових результатів школи</p>	2
2	<p>Тема 2. Методологія інформаційного права</p> <p>1. Доктринальні підходи до розуміння феномену методології</p> <p>2. Пізнавальна модель дослідження науки «інформаційне право».</p> <p>3. Предмет методології науки «інформаційне право».</p> <p>4. Поняття «методологія науки» «інформаційне право»».</p>	2
3	<p>Тема 3. Теоретико-правові засади інформаційних правовідносин як інституту інформаційного права.</p> <p>1. Методологічні питання теорії правовідносин.</p> <p>2. Поняття «інтегративна інформаційна сфера», «інформаційна концепція права». Співвідношення понять «правова система» та «інтегративна інформаційна сфера».</p> <p>3. Склад правовідносин в інформаційній сфері. Широке та вузьке тлумачення поняття «інформаційні правовідносини» : концепція І. В. Арістової.</p> <p>4. Структура інформаційних правовідносин Загальна характеристика юридичних фактів, суб'єктів, об'єктів та змісту інформаційних правовідносин.</p>	2
4	<p>Тема 4. Інформаційні права людини як інститут інформаційного права.</p> <p>1. Актуальність дослідження інформаційних прав людини.</p> <p>2. Парадигма правового статусу людини в умовах становлення інформаційного суспільства</p> <p>3. Інститут інформаційних прав людини та громадянина. Склад інформаційних прав людини та громадянина</p>	2
5	<p>Тема 5. Теоретико-правові та методологічні основи інституту юридичної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері. Вступ до інформаційної деліктології.</p> <p>1. Відповідальність як соціокультурний феномен.</p> <p>2. Юридична відповідальність як особливий правоохоронний інститут системи права.</p> <p>3. Загально-соціальні та технологічні передумови виникнення новітніх різновидів правопорушень в умовах інформатизації</p> <p>4. Генеза міжнародно-правового забезпечення захисту інформаційного суспільства від інформаційних правопорушень: сучасний стан і перспективи розвитку.</p> <p>5. Місце і роль інституту юридичної відповідальності в інформаційно-правових дослідженнях</p>	2
6	<p>Тема 6. Інформаційне законодавство України як юридичне джерело національного інформаційного права</p> <p>1. Інформаційне право України як комплексна галузь права.</p> <p>2. Загальні характеристики інформаційного законодавства України як</p>	2

	<p>юридичного джерела національного інформаційного права</p> <p>3. Нормативно-правові акти як складові інформаційного законодавства: аналіз та проблемні питання</p> <p>4. Систематизація інформаційного законодавства України як механізм створення умов для адаптації до міжнародних правових стандартів</p>	
7	<p>Тема 7. Міжнародні правові стандарти: поняття, класифікація та роль у формуванні юридичних джерел інформаційного права України</p> <p>1. Інтеграційна функція інформаційного права</p> <p>2. Понятійний апарат проблеми формування міжнародно-правових стандартів</p> <p>3. Доктрина міжнародного права щодо визначення поняття «міжнародні стандарти»: онто-гносеологічна та функціональна позиції</p>	2
8	<p>Тема 8. Адаптація законодавства: поняття, ознаки, сутність, співвідношення з суміжними поняттями</p> <p>1. Визначення поняття «адаптація законодавства».</p> <p>2. Основні ознаки адаптації законодавства: загально-правова характеристика</p> <p>3. Співвідношення терміну «адаптація законодавства» із суміжними поняттями та категоріями</p>	2
9	<p>Тема 9. Адаптація інформаційного законодавства України до міжнародних стандартів ЮНЕСКО в умовах розбудови суспільств знання</p> <p>1. Організаційно-правовий механізм співробітництва України з міжнародною організацією ЮНЕСКО у сфері правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні.</p> <p>2. Національна складова сфери правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні як необхідна умова процесу адаптації інформаційного законодавства України до міжнародних стандартів ЮНЕСКО</p>	2
10	<p>Тема 9. Адаптація інформаційного законодавства України до міжнародних стандартів ЮНЕСКО в умовах розбудови суспільств знання</p> <p>1. Міжнародні правові стандарти ЮНЕСКО: міжнародна складова сфери правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні.</p> <p>2. Сучасний стан дослідження структурних елементів міжнародної складової сфери правового забезпечення.</p>	2
	Разом	20

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Наукова школа у галузі інформаційного права (на шляху до розбудови суспільства знань).</p> <p><i>Коротка презентація самостійної роботи</i> (Нова етика юридичних знань: механізми впровадження. Перспективні напрями досліджень наукової школи.)</p> <p><i>Обговорення питань, винесених на самостійне опрацювання</i>(Роль та місце наукових шкіл з інформаційного права у створенні юридичних знань, необхідних для забезпечення правопорядку у суспільстві знань. Фундаментальні засади створення наукової школи у галузі інформаційного права.)</p> <p><i>Дискусія:</i> Проблемні питання наукової школи та шляхи їх вирішення.</p>	2
2	Тема 2. Методологія інформаційного права.	2

	<p><i>Презентація самостійної роботи</i> (Доктринальні підходи до розуміння феномену методології: позиції фахівців у сфері загальної теорії держави і права та у сфері інформаційного права.)</p> <p><i>Обговорення питань, винесених на самостійне опрацювання</i> (Значення мети наукової діяльності у сфері інформаційного права. Визначення поняття «наука», її основних аспектів. Предмет методології науки «інформаційне право» (як наукової діяльності))</p> <p><i>Дискусія:</i> Підходи вчених щодо розуміння методу інформаційного права. (І.Б. Жилияєв, Р.А. Калюжний, І.Л. Бачило, І.В. Панова, О.В. Синєокий).</p>	
3	<p>Тема 2. Методологія інформаційного права.</p> <p><i>Коротка презентація самостійної роботи</i> (Стандарти наукового дослідження у сфері інформаційного права. Критерії науковості знання у сфері інформаційного права.)</p> <p><i>Практичне завдання:</i> Розробка моделі дослідження науки «інформаційне право» як об'єкта пізнання.</p>	2
4	<p>Тема 3. Теоретико-правові засади інформаційних правовідносин як інституту інформаційного права.</p> <p><i>Коротка презентація самостійної роботи</i> (Огляд наукових підходів до розуміння сутності інформаційного права: дослідження І.В. Арістової, Б. А. Кормича, М.Я. Швеця, О.В. Кохановської, А. І. Марущака, В.М. Брижка, О.Г. Марценюка, К.І. Белякова, А.М. Новицького, В.С. Цимбалюка, І.М. Сопілко, А.П. Коваленко, Ю.П. Бурила, О.В. Олійника, О.А. Баранова. Позиції науковців щодо визначення поняття «інформаційні правовідносини» (М. М. Рассолов, О.О. Городов, В.О. Копилов, І.Л. Бачило, В.М. Брижко, Д.Ю. Шпенюв, О.В. Кохановська, Д.В. Огородов). Широке та вузьке тлумачення поняття «інформаційні правовідносини» : концепція І. В. Арістової. Інформаційні правовідносини у банківській сфері України: концепція Т.О. Чернадчук.)</p> <p><i>Обговорення питань, винесених на самостійне опрацювання</i> (Сутність та правове розуміння правовідношення. Суб'єкти інформаційних правовідносин: інформаційна правосуб'єктність, суб'єкти інформаційного права, класифікація.)</p>	2
5	<p>Тема 4. Інформаційні права людини як інститут інформаційного права.</p> <p><i>Коротка презентація самостійної роботи</i> (Інформаційні права людини: поняття, перелік. Право на інформацію у міжнародних документах та Конституції України. Зміст права на інформацію – позиції вчених (О.О. Тихомиров, І.Л. Бачило, А.І. Марущак, Т.А. Костецька, І.В. Арістова).)</p> <p><i>Обговорення питань, винесених на самостійне опрацювання</i> (Роль концепції прав людини та концепції інформаційного суспільства у формуванні інформаційних прав людини.)</p> <p><i>Дискусія:</i> Актуальність дослідження інформаційних прав людини.</p>	2
6	<p>Тема 4. Інформаційні права людини як інститут інформаційного права.</p> <p><i>Презентація самостійної роботи</i> (Дослідження інформаційної безпеки у працях вчених-правників (Б.А. Кормич, В.С. Цимбалюк, В.Д. Гавловський, М.Я. Швець, Р.А. Калюжний, В.Я. Настюк, В.В. Белевцева, О.В. Олійник, О.А. Баранов, А.В. Пазюк, В.А. Ліпкан, Ю.Є. Максименко, Г.М. Лінник). Основні положення Декларації прав людини і правових норм в інформаційному суспільстві, а також їх реалізації. Цифрові права людини: доктринальні підходи та положення Резолюції</p>	2

	<p>ГА ООН.)</p> <p><i>Обговорення питань, винесених на самостійне опрацювання</i> (Вплив інформаційних прав на інші конституційні права і свободи. Місце системи інформаційної безпеки у системі національної безпеки. Загально-соціальні та технологічні передумови виникнення новітніх різновидів правопорушень в умовах інформатизації.)</p>	
7	<p>Тема 5. Теоретико-правові та методологічні основи інституту юридичної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері.</p> <p><i>Коротка презентація самостійної роботи</i> (Правові акти ООН щодо забезпечення прав людини, у тому числі, в умовах інформаційного суспільства. Загально-соціальні та технологічні передумови виникнення новітніх різновидів правопорушень в умовах інформатизації.)</p> <p><i>Обговорення питань, винесених на самостійне опрацювання</i> (Загальна характеристика проявів феномена відповідальності в різних сферах життя суспільства. Місце правової (юридичної) відповідальності на сучасному етапі розвитку цивілізації.)</p> <p>Дискусія: Підхід фахівців-юристів до розуміння переваг та загроз інформаційного суспільства.</p>	2
8	<p>Тема 5. Теоретико-правові та методологічні основи інституту юридичної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері.</p> <p><i>Презентація самостійної роботи</i> (Генеza міжнародно-правового забезпечення захисту інформаційного суспільства від інформаційних правопорушень: сучасний стан і перспективи розвитку. Місце і роль інституту юридичної відповідальності в інформаційно-правових дослідженнях.)</p> <p><i>Обговорення питань, винесених на самостійне опрацювання</i> (Протидія інформаційним правопорушенням в Україні. Протидія інформаційним правопорушенням на міжнародному рівні.)</p>	2
9	<p>Тема 6. Інформаційне законодавство України як юридичне джерело національного інформаційного права</p> <p><i>Презентація самостійної роботи</i> (Структура інформаційного законодавства (за юридичною силою – критерій) та особливі ознаки елементів (актів) різних рівнів інформаційного законодавства. Характеристика системоутворюючих актів інформаційного законодавства. Наукові позиції І.В. Арістової, Т.А. Костецької, В.М. Брижка, Ю.Є. Максименка, В.А. Залізняка щодо кодифікації інформаційного законодавства.)</p> <p><i>Обговорення питань, винесених на самостійне опрацювання</i> (Інформаційне право України як комплексна галузь права. Наукові позиції В.С. Цимбалюка, І.В. Арістової, І.Л. Бачило. Інформаційне суспільство: сутність, особливості, вплив на формування інформаційного законодавства..)</p> <p>Дискусія: Проект Кодексу про інформацію: характеристика наукових підходів.</p>	2
10	<p>Тема 7. Міжнародні правові стандарти: поняття, класифікація та роль у формуванні юридичних джерел інформаційного права України</p> <p><i>Презентація самостійної роботи</i> (Роль міжнародного інформаційного права у регулюванні відносин у міжнародній інформаційній сфері. Юридичні джерела міжнародного інформаційного права та місце в них</p>	2

	<p>міжнародних правових стандартів.).</p> <p><i>Обговорення питань, винесених на самостійне опрацювання</i> (тлумачення понять «міжнародне право», «суб'єкти міжнародного права», «міжнародні правові стандарти», «інформаційно-правові стандарти», «міжнародне інформаційне законодавство»; міжнародне інформаційне право; джерела міжнародного інформаційного права.).</p>	
11	<p>Тема 7. Міжнародні правові стандарти: поняття, класифікація та роль у формуванні юридичних джерел інформаційного права України</p> <p><i>Коротка презентація самостійної роботи</i> (Система міжнародних інформаційно-правових стандартів та її складові (рівні). Значення міжнародних інформаційно-правових стандартів у формуванні потенційних юридичних джерел інформаційного права України.).</p> <p><i>Обговорення питань, винесених на самостійне опрацювання</i> (Систематизація інформаційного законодавства України як механізм створення умов для адаптації до міжнародних правових стандартів).</p>	2
12	<p>Тема 8. Адаптація законодавства: поняття, ознаки, сутність, співвідношення з суміжними поняттями</p> <p><i>Презентація самостійної роботи</i> (Аналіз Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Позиції вчених-юристів щодо визначення поняття «адаптація законодавства» (Ю.С. Шемчушенко, К.М. Рудой, І.Кравчук, К.Ященко, Б.В. Бабін, В.Ф. Пузирний). Легальне визначення терміну «адаптація законодавства»: порівняльно-правовий аналіз.)</p> <p><i>Обговорення питань, винесених на самостійне опрацювання</i> (визначення термінів «адаптація законодавства», «процес адаптації», «гармонізація», «уніфікація», «імплементация», «апроксимація»; елементи національної та міжнародної частин сфери правового забезпечення; особливості дослідження сфери правового забезпечення.)</p>	2
13	<p>Тема 8. Адаптація законодавства: поняття, ознаки, сутність, співвідношення з суміжними поняттями</p> <p><i>Коротка презентація самостійної роботи</i> (Складові елементи національної та міжнародної частин сфери правового забезпечення. Особливості дослідження сфери правового забезпечення.)</p> <p><i>Практичне завдання:</i> Модель сфери правового забезпечення: національна та міжнародна складові, обґрунтування її специфіки.</p>	2
14	<p>Тема 9. Адаптація інформаційного законодавства України до міжнародних стандартів ЮНЕСКО в умовах розбудови суспільств знання.</p> <p><i>Презентація самостійної роботи</i> (Комплексний аналіз міжнародних інформаційно-правових актів ЮНЕСКО. Класифікація міжнародної складової сфери правового забезпечення (за критерієм різновидності норм).</p> <p><i>Обговорення питань, винесених на самостійне опрацювання</i> (Організаційно-правовий механізм співробітництва України з міжнародною організацією ЮНЕСКО у сфері правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні.)</p>	2
15	<p>Тема 9. Адаптація інформаційного законодавства України до міжнародних стандартів ЮНЕСКО в умовах розбудови суспільств знання.</p> <p><i>Презентація самостійної роботи</i> (Стан адаптації інформаційного законодавства до міжнародних правових стандартів ЮНЕСКО:</p>	2

	проблемні питання та напрями удосконалення.) <i>Практичне завдання: Уточнення моделі сфери правового забезпечення: міжнародна складова – джерело для удосконалення національної складової, а саме, джерел інформаційного права.</i>	
	Разом	30

Робота в аудиторіях на семінарських заняттях побудована таким чином, щоб допомогти здобувачу вищої освіти сформуванню блоку знань, умінь та компетентностей, необхідних для використання систематизованих знань у сфері інформаційного права, що є правовим фундаментом інформаційного суспільства, при написанні дисертації; поглибити знання щодо необхідності взаємодії галузей національної системи права та міжнародного права задля практичного застосування міжнародних правових стандартів у сфері внутрішньо-державних інформаційних відносин.

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Наукова школа у галузі інформаційного права (на шляху до розбудови суспільства знань) <i>Фундаментальні засади створення наукової школи у галузі інформаційного права: методологічний плюралізм у юриспруденції, системне світорозуміння; формування методології наукових досліджень у галузі інформаційного права; спільне використання знань; загальна участь у суспільствах знань. Проблемні питання наукової школи та шляхи їх вирішення.</i> Аналіз наукової літератури (за рекомендацією викладача чи на вибір здобувача вищої освіти). Підготовка презентацій з запропонованих питань.	11
2	Тема 2 Методологія інформаційного права <i>Доктринальні підходи до розуміння феномену методології: позиції фахівців у сфері загальної теорії держави і права та у сфері інформаційного права. Модель дослідження науки «інформаційне право» як результат, наукові знання. Модель дослідження науки «інформаційне право» як процес, наукова діяльність. Форми організації наукових знань. Значення мети наукової діяльності у сфері інформаційного права.</i> Аналіз наукової літератури (за рекомендацією викладача чи на вибір здобувача вищої освіти). Підготовка презентацій з запропонованих питань.	11

3	<p>Тема 3. Теоретико-правові засади інформаційних правовідносин як інституту інформаційного права</p> <p><i>Концепції праворозуміння щодо трактування правовідношення. Передумови виникнення правовідношення. Вплив розуміння сутності права в об'єктивному та суб'єктивному розумінні на визначення поняття «правовідношення». Позиції науковців щодо визначення поняття «інформаційні правовідносини» (М. М. Рассолов, О.О. Городов, В.О. Копилов, І.Л. Бачило, В.М. Брижко, Д.Ю. Шпенев, О.В. Кохановська, Д.В. Огородов).</i></p> <p><i>Поняття «правова система» відповідно до загальної теорії функціональних систем. Склад правової системи. Склад правовідносин в інтегративній інформаційній сфері.</i></p> <p><i>Концепції щодо об'єкта інформаційних правовідносин: моністична, плюралістична. Структура суб'єктивних інформаційних прав та обов'язків.</i></p> <p><i>Аналіз концептуальних підходів провідних науковців щодо дискусійних питань в сфері інформаційних правовідносин. Підготовка презентацій.</i></p>	11
4	<p>Тема 4. Інформаційні права людини як інститут інформаційного права</p> <p><i>Концепція «трьох поколінь» прав людини. Зміст суб'єктивного права на інформацію. Інформаційна функція держави.</i></p> <p><i>Людина інформаційної доби.</i></p> <p><i>Підходи (Н.Левицька): 1) двокомпонентний склад інформаційних прав людини та громадянина; 2) широкий підхід. Склад інформаційних прав людини та громадянина (право на інформацію; право на захист інформації про приватне життя, права на комунікацію).</i></p> <p><i>Аналіз наукової літератури (за рекомендацією викладача чи на вибір здобувача вищої освіти). Підготовка презентацій з запропонованих питань.</i></p>	10
5	<p>Тема 5. Теоретико-правові та методологічні основи інституту юридичної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері. вступ до інформаційної деліктології</p> <p><i>Феномен відповідальності – явище соціальне-історичне. Філософське осмислення сутності відповідальності (Арістотель, Фома Аквінський, Т. Гоббс, І. Кант, М. Вебер, Ж. П. Сартр). Сучасні вітчизняні дослідження щодо соціального характеру відповідальності. Два підходи до розуміння колективної відповідальності (К. Поппер, К. Маркс).</i></p> <p><i>Теорія юридичної відповідальності. Ознаки юридичної відповідальності. Принципи юридичної відповідальності. Функції юридичної відповідальності. Види юридичної відповідальності. Позиція М. І. Козюбри щодо видів юридичної відповідальності; місце інформаційно-правової відповідальності.</i></p> <p><i>Сутність феномену інформаційного суспільства: позиції вчених з різних галузей знань.</i></p> <p><i>Правові акти ООН щодо забезпечення прав людини, у тому числі, в</i></p>	11

	<p>умовах інформаційного суспільства (Загальна декларація прав людини і громадянина, Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Окінавська Хартія Глобального інформаційного суспільства, Декларація тисячоліття ООН, Женевська декларація 2005 р., Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності (2000 р.), Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму (2000 р.), Конвенція про кіберзлочинність (2001 р.)). Нормативно-правові акти ЄС щодо регулювання суспільних відносин в умовах інформаційного суспільства (Конвенція про кіберзлочинність Ради Європи та Додатковий протокол до неї, Конвенція про захист осіб стосовно автоматизованої обробки даних особистого характеру, Декларація ЄС про засоби масової інформації та права людини, Декларація про свободу комунікації в інтернет (2003 р.).</p> <p>Визначення поняття «інформаційно-правове дослідження».</p> <p>Аналіз наукової літератури (за рекомендацією викладача чи на вибір здобувача вищої освіти). Аналіз концептуальних підходів провідних науковців щодо дискусійних питань в вище згаданій сфері. Підготовка презентацій з запропонованих питань.</p>	
6	<p>Тема 6. Інформаційне законодавство України як юридичне джерело національного інформаційного права</p> <p>Поняття джерел інформаційного права. Зміст поняття «інформаційне законодавство» (В.С. Цимбалюк, В.М. Брижко, А.І. Марушак). Тлумачення понять інформаційні відносини, інформаційна сфера, інформаційні правовідносини. Інформаційне суспільство: сутність, особливості, вплив на формування інформаційного законодавства.</p> <p>Характеристика системоутворюючих актів інформаційного законодавства. Роль Конституції України у формуванні інформаційного законодавства. Структура інформаційного законодавства (за юридичною силою – критерій) та особливі ознаки елементів (актів) різних рівнів інформаційного законодавства.</p> <p>Проект Кодексу про інформацію: характеристика наукових підходів.</p> <p>Аналіз наукової літератури (за рекомендацією викладача чи на вибір здобувача вищої освіти). Аналіз концептуальних підходів провідних науковців щодо дискусійних питань в вище згаданій сфері. Підготовка презентацій з запропонованих питань.</p>	12
7	<p>Тема 7. Міжнародні правові стандарти: поняття, класифікація та роль у формуванні юридичних джерел інформаційного права України</p> <p>Сутність інтеграційної функції: природа та значення впливу міжнародного інформаційного законодавства на національне інформаційне законодавство</p> <p>Визначення поняття «міжнародне право»: позиції вчених. Тлумачення поняття «суб'єкти міжнародного права», їх класифікація. Розуміння поняття «стандарт», «міжнародні стандарти». Концепція міжнародного «м'якого права»: сутність, значення. Тлумачення</p>	12

	<p><i>поняття «міжнародні правові стандарти», «міжнародно-правові цілі», «принципи міжнародного права», «міжнародно-правові норми».</i></p> <p><i>Категорії міжнародних правових стандартів: наукові позиції. Місце інформаційно-правових стандартів у існуючих класифікаціях.</i></p> <p><i>Аналіз наукової літератури (за рекомендацією викладача чи на вибір здобувача вищої освіти). Підготовка презентацій з запропонованих питань.</i></p>	
8	<p>Тема 8. Адаптація законодавства: поняття, ознаки, сутність, співвідношення з суміжними поняттями</p> <p><i>Тлумачення поняття «адаптація»: зміст поняття, широке та вузьке розуміння.</i></p> <p><i>Особливості першої ознаки: зв'язок з поняттям «гармонізація».</i></p> <p><i>Розуміння гармонізації з точки зору міжнародного рівня правового регулювання: позиції О.А. Сушкова, С.К. Дудар, К.М. Рудой. Розкриття другої ознаки адаптації законодавства та її зв'язок з третьою ознакою.</i></p> <p><i>Етапи адаптації законодавства: Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу та Угода про асоціацію України з ЄС.</i></p> <p><i>Розкриття поняття «уніфікація законодавства»: словники та доктринальні підходи (О.К. Порфір'єва, О.В. Руденко). Характеристика різновидів уніфікації: кодифікація, модернізація, консолідація. Зміст поняття «імплементація» та її класифікація. Тлумачення поняття «апроксимація», «рецепція»: доктринальні підходи. Співвідношення понять «інтеграція» та «адаптація» законодавства.</i></p> <p><i>Аналіз наукової літератури (за рекомендацією викладача чи на вибір здобувача вищої освіти). Аналіз концептуальних підходів провідних науковців щодо дискусійних питань в вище згаданій сфері. Підготовка презентацій з запропонованих питань.</i></p>	10
9	<p>Тема 9. Адаптація інформаційного законодавства України до міжнародних стандартів ЮНЕСКО в умовах розбудови суспільств знання</p> <p><i>Структура організаційно-правового механізму. Розуміння понять «правове забезпечення», «організаційне забезпечення», «ресурсне забезпечення». Тлумачення поняття «сфера правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства».</i></p> <p><i>Трактування поняття «законодавство»: широке та вузьке розуміння. Визначення понять: «нормативно правовий акт», «підзаконний нормативно-правовий акт», «нормативно-правовий договір», «акти тлумачення права»: доктринальні підходи. Нормативно-правові акти регулювання інформаційних відносин: акти інформаційного законодавства України, їх загальна характеристика. Міжнародні інформаційно-правові договори: класифікація, загально-правова характеристика. Значення ратифікації міжнародного договору та її аспекти. Місце інтерпретаційних актів у структурі сфери правового забезпечення.</i></p> <p><i>Вплив міжнародного інформаційного права на формування міжнародної</i></p>	12

<p>складової сфери правового забезпечення. Структура міжнародної складової сфери правового забезпечення. Особливості нормотворення у міжнародному праві: принципи міжнародного права, міжнародно-правова ціль, цілі міжнародного договору, засоби досягнення цілей у міжнародному праві (норми і принципи). Метод програмно-цільового регулювання: роль у процесі регулювання суспільних відносин. Правовий фундамент дослідження елементів міжнародної складової сфери правового забезпечення.</p> <p>Міжнародно-правові акти ЮНЕСКО, норми яких мають обов'язкову юридичну силу: види, понятійний апарат. Конвенції у загальному та спеціальному значенні. Протокол: особливості видів. Поняття «декларація», класифікація. Перелік нормативно-правових актів ЮНЕСКО, що мають обов'язкову юридичну силу у сфері освіти, культури, інформації. Рекомендаційні міжнародні акти ЮНЕСКО: концепція міжнародного «м'якого права» (роль міжнародних правових норм та неправових міжнародних норм). Договори, що очікують вступу у законну силу – різновид норм «м'якого права». Значення програмних та рекомендаційних норм у міжнародному праві. Співвідношення понять рекомендаційних норм та рекомендацій як міжнародних актів. Перелік рекомендаційних міжнародних актів ЮНЕСКО. Рекомендаційні акти міжнародних конференцій під егідою ЮНЕСКО як третій елемент міжнародною складової сфери правового забезпечення: перелік.</p> <p>Аналіз наукової літератури (за рекомендацією викладача чи на вибір здобувача вищої освіти). Підготовка презентацій з запропонованих питань.</p>	
Разом	100

8. Методи навчання, що використовуються у дисципліні

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. **Словесні:** розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, робота з книгою (читання, переказ, складання плану, конспектування, опорних конспектів тощо).

1.2. **Наочні:** демонстрація, ілюстрація.

1.3. **Практичні:** практична робота.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1. **Метод порівняльного правознавства (компаративний метод)** – полягає у вивченні та використанні правового регулювання схожих правовідносин у різних правопорядках та правових системах з урахуванням не лише юридичного змісту того чи іншого правового інституту, а й причини його появи в конкретній національній правовій системі та форми історичного розвитку. Це дозволяє визначити універсальні та специфічні закономірності розвитку інформаційно-правових явищ.

2.2. **Метод комплексного аналізу** – ґрунтується на одночасному використанні для вирішення конкретного завдання наукового інструментарію, що використовується декількома різними науками, наприклад юриспруденції та інформатики.

2.3. **Метод системного аналізу** – ґрунтується на розгляді конкретного явища, як певної системи, в якій складові частини (елементи) функціонують з певною метою. Сутність полягає у виявленні елементів та взаємозв'язків між ними з метою подальшого аналізу їх взаємодії.

2.4. **Метод конкретних соціологічних** досліджень – полягає у використанні аналізу статистичних даних, у тому числі і даних судової, правозахисної та правозастосовної статистики тощо.

2.5. **Історичний метод** - ґрунтується на вивченні історії становлення та розвитку того чи іншого правового інституту, поняття, категорії тощо .

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.1. **Проблемний** (чи проблемно-інформаційний)

3.2. **Частково-пошуковий (евристичний)**

3.3. **Репродуктивний**

3.4. **Пояснювально-демонстративний**

4. Активні методи навчання - використання технічних засобів навчання, диспути, круглі столи, використання проблемних ситуацій, використання опорних конспектів лекцій.

5. Інтерактивні технології навчання - використання мультимедійних технологій, case-study (метод аналізу конкретних ситуацій), діалогове навчання, співробітництво здобувачів (кооперація).

9. Методи оцінювання

Формативне оцінювання: на кожному занятті здобувачи вищої освіти отримують описовий зворотний зв'язок. За результатами першого модуля – письмова робота, що дає здобувачам вищої освіти уявлення про рівень їхнього прогресу.

Сумативне оцінювання спрямоване на оцінювання того, наскільки здобувачи вищої освіти досягли запланованих результатів навчання через оцінювання презентацій, виконання письмових завдань.

Оцінювання за 100-бальною шкалою (розподіл балів у розділі 10)

10. Розподіл балів, які отримують здобувачи вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота									СРС	Сума
T1 ¹	T2 ²	T3 ³	T4 ⁴	T5 ⁵	T6 ⁶	T7 ⁷	T8 ⁸	T9 ⁹		
6	8	8	8	8	8	8	8	8	30 ¹⁰	100

¹ Здобувач має сформулювати основні завдання і функції наукової школи інформаційного права на шляху до розбудови суспільства знань. Визначити роль та місце наукових шкіл з інформаційного права у створенні юридичних знань, необхідних для забезпечення правопорядку у суспільстві знань. ДРН1. ДРН 2.

² Здобувач має сформулювати доктринальні підходи до розуміння феномену методології інформаційного права, посилаючись на позиції фахівців. Розробити і представити свою модель дослідження науки «інформаційне право» як об'єкта пізнання.. ДРН 3. ДРН 8.

³ Здобувач має підготувати огляд наукових підходів до формування сутності інформаційного права. Визначити, теоретико-правові засади інформаційних правовідносин як інституту інформаційного права посилаючись на позиції фахівців у згаданій сфері. ДРН 2. - ДРН 5.

⁴ Здобувач має сформулювати концепцію прав людини та концепцію інформаційного суспільства, їх роль у формуванні інформаційних прав людини. Запропонувати напрями подальшого розвитку інституту інформаційних прав людини. ДРН 1. ДРН 2. ДРН 8.

⁵ Тест множинного вибору та аналітичні завдання ДРН 1. ДРН 4. ДРН 5

⁶ Здобувач має підготувати огляд Міжнародних правових стандартів, роблячи акцент на їх роль у формуванні юридичних джерел інформаційного права України. ДРН 4. ДРН 6. ДРН 7

⁷ Здобувач має розробити і представити свою структуру Проекту Кодексу про інформацію. ДРН 4. ДРН 6. - ДРН 8

⁸ Здобувач має розробити і представити свою модель сфери правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні, враховуючи національні і міжнародні складові. ДРН 1. ДРН 2. ДРН 4. ДРН 6.- ДРН 8

⁹ Тест множинного вибору та аналітичні завдання ДРН 1. ДРН 6. ДРН 7.

¹⁰ Здобувач вищої освіти III рівня має підготувати тезисний виклад певної проблеми в сфері інформаційних правовідносин, яка на сьогодні є більш актуальною, обґрунтувати власну наукову позицію щодо напрямів її вирішення і презентувати в аудиторії. ДРН 1. ДРН 3. ДРН 5. ДРН 8

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Навчальний посібник щодо вивчення предмету «Проблеми інформаційного права». СНАУ, 2020 рік. 122 с.
2. Методичний посібник підготовки до семінарських занять і виконання практичних робіт з предмету «Проблеми інформаційного права». СНАУ, 2020 рік. 34 с.
3. Методичний посібник для виконання самостійної роботи аспірантів з предмету «Проблеми інформаційного права». СНАУ, 2020 рік. 37 с.
4. Навчально - методичний комплекс з дисципліни «Проблеми інформаційного права», на платформі Moodle, СНАУ, 2020 рік.

12. Рекомендована література**Нормативно-правові акти:**

1. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23 травня 1969р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_118
2. Декларация тысячелетия Организации Объединённых Наций от 8 сентября 2000 г. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_621
3. Деякі питання Національної телекомпанії України: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 червня 2002р. № 764 //Офіційний вісник України. 2002 р. № 23. Ст.1121.
4. Декларация о принципах международного права, касающихся дружественных отношений и сотрудничества между государствами в соответствии с Уставом Организации Объединённых Наций от 24 октября 1970 года : [Электронный ресурс] . Режим доступа : http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_569&p=1306743007052486
5. Декларация принципів «Побудова інформаційного суспільства – глобальне завдання в новому тисячолітті» від 12 грудня 2003 року [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_c57
6. Директива 95/46/ЄС Європейського Парламенту і Ради «Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних» від 24 жовтня 1995 року [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_242
7. Директива 97/66/ЄС Європейського Парламенту і Ради «Стосовно обробки персональних даних і захисту права на невтручання в особисте життя в телекомунікаційному секторі» [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_243

8. Достижения в сфере информатизации и телекоммуникаций в контексте международной безопасности : Резолюция 60/45 Генеральной Ассамблеи ООН от 8 декабря 2005 г. : A/RES/60/45 : [Електронний ресурс] // Веб-сайт Верховной Рады Украины. Режим доступа : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi>
9. Європейська конвенція про транскордонне телебачення від 05 травня 1989 року // Офіційний вісник України. 2008. № 100. Ст. 3297.
10. Європейська політика сусідства, схвалена Кабінетом Міністрів України 12 лютого 2005 року [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/what_eu/neighbourhood_policy_eastern_partnership/index_uk.htm
11. Женевська декларація принципів «Побудова інформаційного суспільства: глобальна задача в новому тисячолітті» від 12 грудня 2003 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://informationsociety.wordpress.com/basics/wsis_outcomes/dp
12. Заключний акт Наради з безпеки і співробітництва в Європі (НБСС) від 1 серпня 1975 року // Офіційний вісник України. 2005. № 4 С. 403.
13. Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних: Конвенція Ради Європи від 28.12.1981 р. № 994_326 . URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_326
14. Конституція України : від 28.06.1999 [Електронний ресурс] / Веб-сайт Верховної Ради України. 2012. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
15. Копенгагенська нарада Конференції щодо людського виміру Наради з безпеки і співробітництва в Європі від 26 червня 1990 року : [Електронний ресурс] // Веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_082
16. Конвенція про визнання навчальних курсів, дипломів про вищу освіту і вчених ступенів у державах регіону Європи від 21 грудня 1979 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/MU79K05U.html.
17. Конвенція про кіберзлочинність від 23 листопада 2001 року [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://stra.teg.ru/library/national/34/evro/konv_kiber
18. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства від 22 липня 2000 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/998_163
19. Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки: Закон України від 9 січня 2007 року // Відомості Верховної Ради України. 2007. № 12. Ст. 102.
20. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 № 2163-19 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2163-19>
21. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. 1998. № 27-28. Ст. 181.
22. Про засади зовнішньої і внутрішньої політики: Закон України від 1 липня 2010 р. // Відомості Верховної Ради України. 2010. № 40. Ст. 527.
23. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 р. [Електронний ресурс] / Відомості Верховна Рада України. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
24. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ [Електронний ресурс] / Веб-сайт Верховної Ради України. 2012. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
25. Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 р. // Відомості Верховної Ради України. 2010. № 34. Ст. 481.
26. Про Національну комісію України у справах ЮНЕСКО: Указ Президента України від 9 листопада 1995 р. N 1022 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1022%2F95>
27. Про захист інформації в автоматизованих системах: Закон України від 5 липня 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 31. Ст. 286.

28. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 13 грудня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 12. Ст. 165.
29. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25 червня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. 1993. № 33. Ст. 345.
30. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16 листопада 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. 1993. № 1. Ст. 1.
31. Про основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності: Закон України від 13 грудня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 12. Ст. 166.
32. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 31 травня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. 2005. № 26. Ст. 347.
33. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 36. Ст. 275.
34. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів: Закон України від 23 вересня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. 1997. № 50. Ст. 302.
35. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації Закон України від 23 вересня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. 1997. № 49. Ст. 299.
36. Про інформаційні агентства: Закон України від 28 лютого 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. 1995. № 13. Ст. 83.
37. Про рекламу: Закон України в редакції від 11 липня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. 2004. № 8. Ст. 62.
38. Про бібліотеки і бібліотечну справу: Закон України від 27 січня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. 1995. № 7. Ст. 45.
39. Про видавничу справу: Закон України від 5 червня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. 1997. № 32. Ст. 206.
40. Про Національний архівний фонд і архівні установи: Закон України від 24 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 15. Ст. 86.
41. Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 10. Ст. 43.
42. Про захист суспільної моралі: Закон України від 20 листопада 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. 2004. № 14. Ст. 192.
43. Про зв'язок: Закон України від 16 травня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. 1995. № 20. Ст. 143.
44. Про обов'язковий примірник документів: Закон України від 9 квітня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. 1999. № 22 – 23. Ст. 199.
45. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22 травня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 36. Ст. 276.
46. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 16. Ст. 93.
47. Про Національну систему конфіденційного зв'язку: Закон України від 10 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. 2002. № 15. Ст. 103.
48. Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні: Закон України від 10 грудня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. 1998. № 15. Ст. 67.
49. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. 2001. № 5 – 6. Ст. 30.
50. Про радіочастотний ресурс України: Закон України від 1 червня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. 2000. № 36. Ст. 298.
51. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 1 червня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. 2000. № 36. Ст. 299.
52. Про стандартизацію: Закон України від 17 травня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. 2001. № 31. Ст. 145.

53. Про поштовий зв'язок: Закон України від 4 листопада 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. 2002. № 6. Ст. 39
54. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 13. Ст. 64.
55. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 7. Ст. 67
56. Про заходи щодо створення системи Суспільного телебачення і радіомовлення України: Указ Президента України від 21 лютого 2008 р. № 148/2008 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=148%2F2008>
57. Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Закон України від 21 листопада 2002 року [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T020228.html
58. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 серпня 1993р. № 611 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=611-93-%EF>
59. Про затвердження Положення про Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 березня 2004 р. № 326 //Офіційний вісник України. 2004 р. № 11. Ст.665.
60. Про затвердження Положення про Державний комітет телебачення та радіомовлення України: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 липня 2007 р. № 897 //Офіційний вісник України. 2007 р. № 52. Ст.2102.
61. Про затвердження Положення про державне замовлення на виробництво і розповсюдження теле- та радіопрограм: Постанова Кабінету Міністрів України від 13 липня 2004 р. № 918 //Офіційний вісник України. 2004 р. № 28. том.1. Ст.1897.
62. Про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації, інформаційних агентств та розміри реєстраційних зборів: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 листопада 1997 р. № 1287 //Офіційний вісник України. 1997 р. № 47. Ст.46.
63. Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний Уряд»: Постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2003 р. № 208 //Офіційний вісник України. 2003 р. № 9. Ст.378.
64. Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 січня 2002р. №3 //Офіційний вісник України. 2002 р. № 2. Ст.57.
65. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 року № 386 – р [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://goo.gl/zJzIxl>
66. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Закон України від 18 березня 2004 року // Відомості Верховної Ради України. 2004. № 29. Ст. 367.
67. Про затвердження Методики визначення критеріїв євроінтеграційної складової державних цільових програм : Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 16 березня 2005 року № 62 // Офіційний вісник України. 2005. № 17. Ст. 926.
68. Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу : Указ Президента України від 11 червня 1998 року № 615/98 // Офіційний вісник України. 1998. № 24. Ст. 3.
69. Про Доктрину інформаційної безпеки України : Указ Президента України від 08.07.09 р. № 514/2009 // Офіційний вісник України. 2009. № 52. Ст. 1783.
70. Паризька Хартія для нової Європи від 21 листопада 1990 року [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_058

71. Підсумкові документи Всесвітнього саміту з питань інформаційного суспільства (Женева 2003 – Туніс 2005) / перекл., упорядк. Ю. Пероганич: [Електронний ресурс] // Веб-сайт Державного комітету телебачення і радіомовлення України. Режим доступу: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=61592&cat_id=61556
72. План дій «Україна – Європейський Союз», схвалений Кабінетом Міністрів України 12 лютого 2005 року та Радою з питань співробітництва між Україною і Європейським Союзом 21 лютого 2005 року [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_693
73. Построение информационного общества – глобальная задача в новом тысячелетии: Декларация принципов, принятая на Всемирном саммите по вопросам информационного общества (Женева, 12 декабря 2003 г.) : [Электронный ресурс] // Веб-сайт Верховной Рады Украины. Режим доступа : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_c57&p=1247747516744013
74. Рекомендації Ради Європи «Про проблеми кримінально-процесуального права, пов'язані з інформаційними технологіями» № R(95)13 від 11 вересня 1995 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://stra.teg.ru/library/national/34/evro/konv_kiber
75. Резолюція 60/45, прийнята Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй, «Досягнення у галузі інформатизації та телекомунікацій в контексті міжнародної безпеки» від 08 грудня 2005 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_e45
76. Тунисское обязательство, принятое на Всемирной встрече на высшем уровне по вопросам информационного общества (Тунисский этап) 18 ноября 2005 года : [Электронный ресурс] // Веб-сайт ООН. – Режим доступа : <http://www.un.org/russian/conferen/wsis/wsis>
77. Туніська програма для інформаційного суспільства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// informationsociety.wordpress.com/basics/wsis_outcomes/tp/](http://informationsociety.wordpress.com/basics/wsis_outcomes/tp/)
78. Угода про співробітництво в галузі інформації від 09 жовтня 1992 року // Офіційний вісник України. – 2004. – № 40. – Ст. 2700.
79. Устав Организации Объединённых Наций и Устав Международного Суда от 26 июня 1945г. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_010

Навчальна та навчально-методична література:

1. Алексеев С.С. Общая теория права. в 2-х т. Т. II. Москва: Юридическая литература, 1982. С. 139.
2. Бачило И.Л. Информационное право. Основы практической информатики: учеб. пособие. Москва: Издание г-на Тихомирова М. Ю., 2001. 352 с.
3. Бачило И.Л., Лопатин В.Н., Федотов М.А. Информационное право: учебник / Под ред. акад. РАН Б.Н. Топорнина. Санкт-Петербург: Юридический центр Пресс, 2001. 789 с.
4. Бюер В.М., О.Г. Павельева. Информационное право: учеб. пособие. Ч. 1. СПб. : ГУАП, 2006. 116 с.
5. Большой энциклопедический словарь [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc3p/302598>
6. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [Уклад. і голова ред. В. Т.Бусел]. К. : Ірпінь : ВТФ «Перун», 2001. 1440 с.
7. Великий енциклопедичний юридичний словник / За редакцією акад. НАН України Ю. С. Шемшученка. К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2007. 992 с.

8. Всемирная встреча на высшем уровне по устойчивому развитию. Йоханнесбург, 2002 г. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.un.org/russian/conferen/wssd/>
9. Головенко Р.Б., Котляр Д.М., Слизьконіс Д.М. Доступ до публічної інформації: посібник із застосування «трискладового тесту». К.: ЦПСА, 2014. 152 с.
10. Городов О.А. Основы информационного права России: учебное пособие. Санкт-Петербург: Юридический центр-пресс, 2003. 305с.
11. Дмитриев Ю.А., Казьмин И.Ф., Лазарев В.В. Общая теория права: учебник для юридических вузов. Под. общ. ред. А.С. Пиголкина. 2-е изд., испр. и доп. Москва: Изд-во МГТУ им. Н.Э. Баумана, 1998. 384 с.
12. Економічний словник економіки та права [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://dic.academic.ru/dic.nsf/dic_economic_law/5185/
13. Ильин В. В., Калинин А. Т. Природа науки: Гносеологический анализ / М.: Высшая школа, 1985 218 с.
14. Інформаційне право та інформаційна безпека: Сучасний стан понять та визначень змістовної частини інкорпорації нормативних актів з правових питань у сфері інформації та її захисту / за ред. В. П. Філонова, Р. А. Калюжного. Донецький інститут внутрішніх справ МВС України; Інститут економіки та права «КРОК». К. ; Донецьк, 2001. 230 с.
15. Копылов В.А. Информационное право: учебник. 2-е изд., перераб. и доп.. Москва: Юристъ, 2002. 512 с.
16. Кормич Б.А. Інформаційне право: Підр. Х.: БУРУН і К., 2011. 334 с.
17. Кочергин А. Н. Методы и формы познания/А. Н. Кочергин. – М.: Изд-во МГУ, 1990. 76 с.
18. Кун Т. Структура научных революций/ Т. Кун. М.: Наука, 2001. 228 с.
19. Лейст О.Э. Сущность права. Проблемы теории и философии права. Москва, 2002. С. 275.
20. Лукашук И.И. Глобализация, государство, право, XXI век /И.И. Лукашук. М., 2000. 314 с.
21. Лукашук И. И. Международное право. Общая часть: учеб. для студентов юрид. фак. и вузов. Рос. акад. наук, Ин-т государства и права, Академ. правовой ун-т. [изд. 3-е, перераб. и доп.] М.: Волтерс Клувер, 2005. 432 с.
22. Луць Л. А. Загальна теорія держави та права: Навчально – методичний посібник (за кредитно-модульною системою) . К.: Атіка, 2012. 412 с.
23. Марущак А. І. Інформаційне право: доступ до інформації: [навч. посібник] . К. : КНТ, 2007. 532 с.
24. Новиков А. М., Новиков Д. А. Методология научного исследования . М.: Либроком, 2009. 280 с.
25. Основи інформаційного права України : навч. посіб. / В. С. Цимбалюк, В. Д. Гавловський, В. В. Гриценко та ін. ; К.: Знання, 2004. 274 с.
26. Основи інформаційного права України : [навч. посібник] / [за ред. М. Я. Швеця, Р. А. Калюжного, П. В. Мельника]. К. : Знання, 2009. 414 с.
27. Перегудов Ф.И., Тарасенко Ф.П. Введение в системный анализ. М.: Высшая школа, 1989. 367 с.
28. Поляков А.В. Общая теория права: Феноменолого-коммуникативный подход. Курс лекций. 2-е изд., доп. Санкт-Петербург: изд-во "Юридический центр Пресс", 2003.
29. Поппер К. Логика и рост научного знания. М.: Наука, 1983. 605 с.

30. Правове забезпечення інформаційної діяльності в Україні; за заг. ред. Ю.С. Шемшученка, І.С. Чижа. К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2006.
31. Рассолов М. М. Информационное право: учебное пособие. Москва: Юристъ, 1999. 396 с.
32. Рассолов, И. М. Информационное право : учебник. М. : Юрайт, 2011.
33. Рубинштейн С.Л. Проблемы общей психологии. М. СПб.: ПИТЕР, 2003. 720 с.
34. Свобода інформації : навчальний посібник для державних службовців / пер.з англ. Р. Тополевського. К.: Тютюкін, 2010. 128 с.
35. Свобода інформації в Україні та світі. Теорія та практика / упоряд. О.М. Павліченко, Р.І. Стадник; ГО «Харківська правозахисна група». Х.: ТОВ «Видавництво права людини», 2015. 216 с.
36. Сучасний словник 2000 року [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc1p/49350>
37. Словник-довідник з політичних наук / за заг. ред. І. І. Санжаревського [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://dic.academic.ru/dic.nsf/politology/1158/>
38. Системна інформатизація правоохоронної діяльності: європейські нормативно-правові акти та підходи до упорядкування суспільних інформаційних відносин у зв'язку з автоматизованою обробкою даних у правоохоронній діяльності: посіб. / упоряд.: М. Я. Швець, В. М. Брижко, Б. В. Романюк, В. С. Цимбалюк ; [за ред. М. Я. Швеця та Б. В. Романюка]. К.: НДЦПІ АПрН України, 2006. Кн. 2. 509 с.
39. Скакун О.Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): підручник. вид. 2-е, перероб. і доп. Харків: Еспада, 2009. 752 с.
40. Теория государства и права: курс лекций. Под ред. Н.И. Матузова и А.В. Малько. Москва: Юристъ, 1997. 538 с.
41. Теория государства и права: Учебник / Н. И. Матузов, А. В. Малько. [изд.3-е]. М.: Издательство «Дело» АНХ, 2009. 528 с.
42. Теорія держави і права: Підручник / О. Ф. Скакун: [вид 3-е, перероб. і доп.]. К.: Алеута; ЦУЛ, 2011. 524 с.
43. Теорія держави і права (Академічний курс): Підручник / за ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. [вид 2-е, перероб. і доп.]. К.: Юрінком Інтер, 2008. 688 с.
44. Тихомиров О.О. Юридична відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері: навч. посіб. Київ: Нац. акад. СБУ, 2015. 173 с.
45. Философия и методология науки: Учебное пособие для аспирантов и магистрантов/ А. И. Зеленков и др./ под ред. А. И. Зеленкова. [изд. 2-е, доп. и испр.]. Минск: ГИУСТ, 2011. 479 с.
46. Философский энциклопедический словарь. М. Сов. Энциклопедия, 1983. 630 с.
47. Философский словарь. М.: Политиздат, 1986. 518 с.
48. Халфина Р.О. Общее учение о правоотношении. Москва: Юридическая литература, 1974. С. 202.
49. Челпанов В.Г. Учебник логики / В.Г. Челпанов. М.: Научная библиотека, 2010. 128 с.
50. Юридичний словник [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://dic.academic.ru/dic.nsf/lower/17983>

Спеціальна література:

1. Анохин П.К. Принципиальные вопросы общей теории функциональных систем: монография. URL: <http://www.keldysh.ru/pages/BioCyber/RT/Functional.pdf>
2. Арістова І.В. Державна інформаційна політика: організаційно-правові аспекти: Моногр. / За заг. ред Бандурки О.М. Х.: Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2000. 368 с.

3. Арістова І. В. Інформаційне суспільство та суспільства знань: порівняльно-правовий аналіз й досвід для України / І. В. Арістова // Українсько – грецький міжнародний науковий юридичний журнал. Порівняльно-правові дослідження. – 2008. – № 2. – С. 27–29.
4. Арістова І. В. Методологічні засади розбудови суспільств знань . Правова інформатика. 2008. № 3. С. 10–17.
5. Арістова І.В. Організаційно-правові механізми ЮНЕСКО щодо розвитку інформаційного суспільства: орієнтир для України. Правова інформатика. 2009. № 1. С.17-21.
6. Арістова І. В. Розбудова правової держави в Україні: правовий механізм забезпечення права на доступ до інформації в суспільстві знань. Правова інформатика. 2010. №1. С. 3-13.
7. Арістова І. В. Наука «інформаційне право» на новому етапі розвитку інформаційного суспільства. Правова інформатика. 2011. №1. С. 3-11.
8. Арістова І. В., Чернадчук В. Д. Концепція інформаційних правовідносин: сутність та особливості використання у сфері банківської діяльності. // Інформація і право. 2012. № 3 (6). С. 47–56. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://goo.gl/6ZPyTf>
9. Арістова І.В. , В. І. Курило, І. Ю. Крегул. Проблеми правового регулювання співробітництва України з міжнародною організацією ЮНЕСКО у сфері правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні: монографія . [за заг. ред. І.В.Арістової]. К.: Центр учбової літератури, 2013. 216 с.
10. Арістова І. В. , Д. В. Сулацький. Інформаційна безпека людини як споживача телекомунікаційних послуг: монографія. К. Ред. журн. «Право України»; X. : Право, 2013. 184 с.
11. Арістова І. В., М. В. Шульга. Правове регулювання суспільних відносин у межах наукових спеціальностей 12.00.06 та 12.00.07: методологічний аспект // Актуальні проблеми екологічних, земельних та аграрних правовідносин: методологічні й прикладні аспекти: Матеріали круглого столу (м. Харків, 5 грудня 2014 року). X., Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого. 2014. С. 22 – 25.
12. Арістова І. В., Курило, О. Ю. Калугін. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в аграрний сектор економіки України: організаційно-правовий аспект: монографія. [за заг. ред. І.В.Арістової]. К. Редакційно-видавничий центр НУБіП України, 2014. 193 с.
13. Арістова І. В. Реалізація інформаційно-правового статусу органів виконавчої влади України в інформаційних правовідносинах: монографія. [за заг. ред. Арістової І.В.]. К.: Видавничий центр НУБіП України, 2015. 250 с.
14. Арістова І.В. , В. І. Курило, Я. І. Скоромний. Організаційно-правові засади надання адміністративних послуг у сільському господарстві України: монографія. [за заг. ред. І. В. Арістової]. К.: Видавництво центр НУБіП України, 2015. 156 с.
15. Арістова І. В., В. В. Ткаченко. Інформаційне законодавство України: проблеми адаптації до міжнародних правових стандартів: монографія. [за заг. ред. І. В. Арістової]. К., Редакційно-видавничий центр НУБіП України 2015. 185 с.
16. Арістова І. В. Реалізація інформаційно-правового статусу органів виконавчої влади України в інформаційних правовідносинах: монографія. [за заг. ред. Арістової І.В.]. К.: Видавничий центр НУБіП України, 2015. 250 с.
17. Арістова І. В. Становлення науки «інформаційне право»: питання методології (частина I). Публічне право. 2016 р. №. 2. С. 245 – 253.
18. Арістова І. В. , М. Ю. Кузнецова. Становлення науки «інформаційне право»: питання методології (частина II) . Публічне право. 2016 р. №. 3. С. 232 – 243.

19. Арістова І. В., С. Ю. Белявська. Удосконалення судового управління в Україні: організаційно-правові засади впровадження інновацій: монографія / [за заг. ред. І.В. Арістової]. К.: НУБіП України, 2016. 194 с.
20. Арістова І.В. Проблема взаємодії галузей національного права: методологічні засади / Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції "Актуальні питання вітчизняної юридичної науки» (м. Суми, 13–14 квітня 2017 р.). Суми: вид-во СНАУ, 2017. С. 42-45.
21. Арістова І.В. Наукова школа у галузі інформаційного права: на шляху до розбудови суспільства знань в Україні (частина перша). Публічне право. 2017. № 2 (26). С. 9-19.
22. Арістова І. В., Макогонюк Ю. Ю. Право на доступ до публічної інформації в екологічній сфері України: організаційно-правове забезпечення: монографія / За заг. ред. І.В. Арістової. К.: НУБіП України, 2017. 221 с.
23. Арістова І. В., Запара С. І. Органи місцевого самоврядування як суб'єкти реалізації національної політики розвитку інформаційного суспільства в Україні: цілі, завдання, функції, повноваження, напрями удосконалення. Науковий вісник Ужгород. нац. ун-ту. Серія «Право». 2017. Вип. 43. Т.2. С.7-20.
24. Арістова І. В. Наукова школа у галузі інформаційного права: на шляху до розбудови суспільства знань в Україні (ч.1). Публічне право. 2017. № 2 (26). С. 9-19. Арістова І.В. Доктрина інформаційного права України. Публічне та приватне право. 2017. № 1. С. 59-63. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prpulaw_2017_1_14
25. Арістова І.В. Наукова школа у галузі інформаційного права: на шляху до розбудови суспільства знань в Україні (ч.2). Публічне право. 2017. № 3 (27). С. 80-87.
26. Арістова І. В. Стадник Р.І. Органи виконавчої влади України як розпорядники публічної інформації: теоретико-правові та практичні питання: монографія / За заг. ред. І. В. Арістової. К., Видавничий центр НУБіП України. 2018. 233 с.
27. Арістова І.В., Карпик Ю.А. Вплив цифрової економіки та європейської інтеграції на правотворчість у сфері інтелектуальної власності в умовах розбудови інформаційного суспільства та інформаційного законодавства в Україні. Modern researches: progress of the legislation of Ukraine and experience of the European Union: Collective monograph. Riga: Izdevniecība «Baltija Publishing», 2020. P. 1. P.255-288. DOI: 10.30525/978- 9934-588-43-3/1.16 Available from: <http://dx.ua/8eVpr>
28. Арістова І.В. Система права України в умовах інформаційного суспільства та цифрової економіки. Приватне та публічне право. 2020. № 3. С. 44-51. URL: http://pp-law.in.ua/archive/3_2020/11.pdf
29. Арістова І. В. Теоретико-правові засади інформаційних правовідносин. Юридична відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері та основи інформаційної деліктології: колективна монографія. Київ: КВУЦ, 2019. С. 36-62. URL: http://ippi.org.ua/sites/default/files/monografiya_ok_0.pdf
30. Арістова І.В. Органи публічної влади України в умовах розбудови інформаційного суспільства: методологія дослідження. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». Вип. № 58. Т. 1. 2019. С. 177-186.
31. Баймуратов М. О., Максименко С. В.. Імплементация норм міжнародного права про свободу пересування і вибір місця проживання у право України // Право України. 2003. № 9. С. 133-137.
32. Баранов О.А. Право власності на інформацію. Правова інформатика. 2008. № 1(17). С.15-19.

33. Баранов А.А. Информационная инфраструктура: проблемы регулирования деятельности. Київ: ТОВ "Видавничий дім Дмитра Бураго", 2012. 352 с.
34. Баранов О.А. Об'єкт правовідносин в інформаційному праві. Інформатика і право. 2013. № 9. С. 23.
35. Баранов О.А. Правове забезпечення інформаційної сфери: теорія, методологія і практика: монографія. Київ: Едельвейс, 2014. 497 с..
36. Баранов О.А. Про тлумачення та визначення поняття "кібербезпека". Правова інформатика. Київ. 2014. № 2(42). С. 60-61.
37. Белєвцева В.В., Настюк В.Я. Загальноправова характеристика адміністративної відповідальності за інформаційні правопорушення / Інформація і право. 2013. № 1. С. 151-157.
38. Белєвцева В.В. Удосконалення відповідальності за правопорушення у сфері обігу комп'ютерної інформації / Інформація і право. 2016. № 4(19). С. 96-97.
39. Беляков К.І. Інформатизація в Україні: проблеми організаційного-правового та наукового забезпечення: монографія. Київ: КВІЦ, 2008. 576 с.
40. Беляков К.І. Ознаки неправомірної інформаційної діяльності. Наука і Ловцов Д.А. Информационные правоотношения: особенности и продуктивная классификация. Информационное право. 2009. № 1. С. 3-6.
41. Беляков К.І. Інформаційно-правові дослідження: походження, становлення, стан та перспективи розвитку. Інформація і право. Київ: НДЦПІ АПрН України, 2011. № 2. С. 4-12;
42. Беляков К.І. Інформаційний конфлікт та юридична відповідальність: сутність і співвідношення. Правова інформатика. 2013. № 2(38). С. 38.
43. Брижко В.М., В.С. Цимбалюк, М.Я. Швець та ін.. Е-майбутнє та інформаційне право. [за ред. М. Я. Швеця]. 2-е вид., доп. К.: НДЦПІ АПрН України. 2006. 302 с.
44. Брижко В. М., Гуцалюк М. В., Цимбалюк В. С., Швець М. Я.. Інформаційне право та правова інформатика у сфері захисту персональних даних: моногр. [за ред. М.Я. Швеця]. К.: НДЦПІ АПрН України, 2006. 450 с.
45. Брижко В. М. До питання методології кодифікації інформаційного законодавства // Вісник Академії правових наук України. 2010. № 3 (62). С. 32-43
46. Брижко В. Сучасні основи захисту персональних даних в європейських правових актах. Інформація і право. 2016. № 3(18). С. 45-57.
47. Бурило Ю.П. Господарсько-правові засади інформаційної діяльності: монографія. Київ: НДІ приват. права і підприємництва ім. акад. Ф.Г. Бурчака НАПрН України, 2013. 343 с.
48. Венгеров А.Б. Право и информация в условиях автоматизации управления (Теоретические вопросы). М.: «Юрид. лит.», 1978. 206 с.
49. Вдосконалення вищої правничої (юридичної) освіти для фахової підготовки правника відповідно до європейських стандартів вищої освіти та правничої професії. Проект Концепції від 14 вересня 2016 року [Електронний ресурс]. Режим доступу <https://goo.gl/BVV1OL>
50. Войтович П. П. Інформаційні права людини в міжнародному праві та законодавстві України // Вісник Запорізького національного університету. №2(II), 2012. С. 61-66.
51. Гавловский В.Д. Інформаційне законодавство України: від інкорпорації до кодифікації // Систематизація законодавства України: проблеми теорії і практики: мат. між нар. науков.-практ. конф. К.: Інститут законодавства Верховної Ради України, 1999. С. 289-292.
52. Гоголь Б. Зміст права на інформацію // Юридична Україна. 2008. № 5. С.64-67.
53. Дмитренко М. А. Розвиток України в контексті глобалізації // Україна в глобалізованому світі: зб. наук. праць / редкол.: О. Г. Білорус (голова), Ю. М. Пахомов, О. С. Онищенко [та ін.] ;

- НАН України; Ін-т світової економіки і міжнародних відносин; Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. К., 2007. – 176 с.
54. Дудар С. К. Гармонізація законодавства: проблеми визначення поняття / С. К. Дудар // Держава і право. 2002. Вип.17. С. 11-17.
55. Європа на шляху до інформаційного суспільства // Матеріали Європейської Комісії 1994–1995 рр. К.: Держкомзв'язку та інформатизації України, 2000. 177 с.
56. Єсімов С. Право на доступ до інформації – ключовий елемент громадського контролю . Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки : зб. наук. праць. 2016. № 855. С. 63–72
57. Забігайло В. К. Право України в контексті його апроксимації до права Європейського Союзу // Українсько-європейський журнал міжнародного та порівняльного права. Т.1. Вип.1. Осінь 2000 р. № 1. С. 7-12.
58. Заярний О.А. Інформаційна деліктологія: від конфронтації до інтеграції. Право, держава та громадянське суспільство в умовах системних реформ у процесі євроінтеграції: мат. міжн. наук.-практ. конф. (Дніпропетровськ, 27-28 листопада 2015 р.): у 2-х ч. Дніпропетровськ: ДГУ, 2015. Ч. II. С. 8-11.
59. Заярний О.А. Правове забезпечення розвитку інформаційної сфери України: адміністративноделіктний аспект: монографія. Херсон: Видавничий дім "Гельветика", 2017. С. 115-116.
60. Залізняк В. Систематизація інформаційного законодавства України: стан та перспективи / В. Залізняк // Підприємництво, господарство і право. 2010. № 9. С. 140-143.
61. Золотар О.О. Генеза суспільних відносин щодо інформаційної безпеки людини. Інформація і право. 2018. №1(24). С. 139-148.
62. К обществам знаний: Всемирный доклад ЮНЕСКО. Париж: Изд-во ЮНЕСКО, 2005. 211 с.
63. Калюжний Р., Гавловский В., Цимбалюк В., Гуцалюк М. Питання концепції реформування інформаційного законодавства України . Правове, нормативне та метрологічне забезпечення системи захисту інформації в Україні. К. : 2000. С.17-21.
64. Калюжний Р. А., Марценюк О. Г. Предмет та методи інформаційного права // Правова інформатика 2008. № 3(19). С. 5–9.
65. Калюжний К.Р. Сутність інформаційних прав людини в науці інформаційного права. Юридичний вісник. 2012. № 4(25). С. 55–58.
66. Калюжний Р. А. , О. В. Копан, О. Г. Марценюк. Теоретико-методологічні засади інформаційного права України: реалізація права на інформацію : [монографія]. К. : МП Леся, 2013. 236 с.
67. Колодій А.М. Принципи права України : [монографія]. К. :ЮрінкомІнтер, 1998. 207 с.
68. Коломоець Т. О. , С. В. Гришак. Адаптація інформаційного законодавства України до вимог ЄС як складова сучасного вітчизняного правотворчого процесу : [монографія]. Дніпропетровськ : НГУ, 2013. 164 с.
69. Костецька Т.А. Конституційно-правове регулювання інформаційних прав: деякі термінологічні аспекти. Часопис Київського університету права. 2013. № 2. С. 114-117.
70. Кохановська О.В. Концепція інформаційних правовідносин у сучасній правовій доктрині. Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. Хмельницький, 2004. № 4(12). С. 20.

71. Кохановська О. В. Теоретичні проблеми інформаційних відносин у цивільному праві. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2006. 463 с.
72. Кохановська О.В. Втілення та реалізація ідей розробників ЦК України щодо нормативного закріплення поняття та видів об'єктів цивільних прав. Актуальні проблеми приватного права: зб. стат. до ювілею д.ю.н., проф.. Н.С. Кузнецової /Відп. ред. : Р.А. Майданик та О.В. Кохановська. К.: ПрАТ «Юридична практика», 2014. С. 247–271.
73. Кохановська О.В. Суб'єкти та об'єкти інформаційних правовідносин у сучасній правовій доктрині. URL: <http://goo.gl/F5ppL5>.
74. Кравчук І. Адаптація права України до Європейського Союзу: цілі, етапи, пріоритети // Право України. 2004. № 10. С. 132-135.
75. Красіков Д.О. Особливості інформаційних правовідносин при побудові інформаційного суспільства. Право і суспільство. 2010. № 6. С. 142-149.
76. Кушель Ганс-Дітер. Гармонізація законодавства: досвід держав-членів ЄС і країн Східної та Центральної Європи // Український правовий часопис. 2003. № 2 (7). С. 32-34.
77. Лашенко Н. Необхідність прийняття Інформаційного кодексу України / Н. Лашенко // Підприємництво, господарство і право. 2012. № 6. С. 43-45.
78. Ліпкан В. А. Систематизація інформаційного законодавства України: Монографія/ В. А. Ліпкан, В. А. Залізник/ за заг. ред. В. А. Ліпкана. К.: ФОП О.С. Ліпкан, 2012. 304 с.
79. Ловцов Д.А. Информационные правоотношения: особенности и продуктивная классификация. Информационное право. 2009. № 1. С. 3-6.
80. Лукас Райнер. Адаптація законодавства України до законодавства ЄС та економічна реформа // Український правовий часопис. 2003. № 2 (7). С. 28.
81. Луць Л.А. Європейські міждержавні правові системи та проблеми інтеграції з ними правової системи України (теоретичні аспекти): монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2003. С. 9-60.
82. Ляхівненко С. М. Міжнародні правові стандарти: до визначення поняття та видової характеристики // Держава і право: зб.наук. праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 51. К.: Ін-т держави і права ім. В. М.Корецького НАН України, 2011. С. 666–672.
83. Ляхівненко С. М. Правова природа міжнародних стандартів захисту соціальних та економічних прав засуджених // Держава і право : зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 49. К.: Ін-т держави і права ім. В. М.Корецького НАН України, 2011. С. 636–642.
84. Ляхівненко С. М. Порівняльно-правові аспекти процедурного забезпечення та реалізації міжнародно-правових стандартів на універсальному та регіональному рінях // Держава і право: зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 52. К.: Ін-т держави і права ім. В. М.Корецького НАН України, 2011. С. 536–542.
85. Максименко Ю.Є., Ліпкан В. А. Інформаційна деліктологія: проблемні питання. URL: <http://goalint.org/informacijna-deliktologiya-problemni-pitannya/>
86. Максименко Ю.Є., Ліпкан В.А. Засади розвитку інформаційної деліктології. Право України, 2013. № 10. С. 250-256.
87. Макогонюк Ю. Ю. Організаційно-правові засади забезпечення права на доступ до публічної інформації в екологічній сфері України: дис.. канд юрид наук: 12.00.07 / Ю. Ю. Макогонюк. К, 2017. 241 с.
88. Марущак А.І. Визначення поняття “інформаційні права людини”. Інформація і право. 2011. № 2(2). С. 21 – 26.

89. Муравйов В. Гармонізація законодавства як феномен європейської інтеграції // Український правовий часопис. 2003. № 2 (7). С. 3-23.
90. Новицька Н.Б. Правові аспекти зловживання правом на свободу слова та інформації Науковий вісник Нац. ун-ту держ. податкової служби України (економіка,право). 2013. № 4. С. 60-66.
91. Новицький А. М. Правове регулювання інституціоналізації інформаційного суспільства в Україні : [монографія]. Ірпінь : НУ ДПС України, 2011. 444 с.
92. Олійник О. В. Теоретико-методологічні засади адміністративно-правового забезпечення інформаційної безпеки України : [монографія]. К. : Український пріоритет, 2012. 400 с.
93. Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки : Закон України від 09.01.07 р. // Відомості Верховної Ради України. 2007. № 12. Ст. 102
94. Павліковська Л. А. , Водянніков О. Ю., Довгерт А. С., Кравчук І. В., Муравйов В. І., Петришин О. В., Ханік-Посполітак Р. Ю., Шевчук С. В., Широкова І. В.. Адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу // Тематична доповідь. Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2002 році». К., 2003. С. 473.
95. Панова І.В. Поняття та види загальних принципів інформаційного права України. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. Збірник наукових праць. 2009. № 45.
96. Петров Є.В. Інформація як об'єкт правовідносин. Вісник Національного Університету внутрішніх справ; Спецвипуск. 2001. С. 249–252.
97. Право на інформацію та реалізація інформаційних прав у сфері особистих немайнових прав людини в Україні / Є.В. Дергачов, О.О. Одінцева. Вісник Нац. техн. ун-ту України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право. 2013. № 2. С. 85-90.
98. Правове забезпечення інформаційної діяльності в Україні. За заг. ред. Ю.С. Шемшученка, І.С. Чижа. Київ: ТОВ "Видавництво "Юридична думка", 2006. С. 287.
99. Проект Концепції кодифікації інформаційного законодавства України // Інформація і право. 2012. №1(4). С.5–14.
100. Пилипчук В. Г., В. М. Фурашев. Трансформація Центру правової інформатики в Науково-дослідний інститут інформатики і права: становлення, здобутки, пріоритети (2011-2015 р.р.): науково-інформаційний огляд / за інформаційно-технічної підтримки В. М. Брижка, В. М. Поперечнюк, О. Г. Родзієвської. К.: ТОВ «ПанТот», 2016. 106 с.
101. Попович В. М. Теорія держави і права: концепція, праксеологія та методологія розвитку: Монографія. К.: Юрінком Інтер, 2015. 384 с.
102. Протасов В.Н. Правоотношения как система. Москва: Юридическая литература, 1991. С. 130-134.
103. Рабінович П.М. Межі здійснення прав людини (загальнотеоретичний аспект). Вісник академії правових наук України. 1996. № 6. С. 124–130.
104. Селезньова О. М. Теоретико-методологічні основи інформаційного права України: Монографія. Чернівці: «Місто», 2014. 408 с.
105. Системна інформатизація законотворчої та правоохоронної діяльності : [кол. монографія]. Кер. авт. кол. М. Я. Швець; за ред. В. В. Дурдинця та ін. К. : Навчальна книга, 2005. 639 с.

106. Солодка О.М. Щодо окремих організаційно-правових питань забезпечення інформаційної безпеки України URL: <http://stratcom.co.ua/shhodo-okremihorganizatsijno-pravovih-pitan-zabezpechennya-informatsijnoi-bezpeki-ukrayini/> (дата звернення: 01.09.2017)
107. Сухорольський П. Проблеми забезпечення та розвитку прав людини в умовах інформаційного суспільства. Український часопис міжнародного права. 2013. № 1. С. 21.
108. Савінова Н.А. Кримінально-правова політика та убезпечення інформаційного суспільства в Україні: монографія. Київ: 2012. 247 с.
109. Сопілко І. М. Державна інформаційна політика України: стан та шляхи реалізації : [монографія]. К. : МП Леся, 2014. 424 с.
110. Сближение национальных законодательств [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://www.pravo.vuzlib.org/book_z1120_page_19.html
111. Систематизація інформаційного законодавства України : [Монографія] / В. А. Ліпкан, В. А. Залізник / За заг. ред. В. А. Ліпкана. К.: ФОП О. С. Ліпкан, 2012. 304 с.
112. Ставнійчук М. І. Роль міжнародних стандартів у захисті та розвитку демократичних принципів // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2010. № 2. С. 15–23.
113. Сушков О. А. Гармонизация законодательства об авторском праве в рамках мировых интеграционных процессов в сфере экономики и права. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ibil.ru/index.php?type=review&area=1&p=articles&id=1250>
114. Татарнікова К. Кодифікація законодавства України про інформацію : підходи до формування теорії інформаційного права // Підприємництво, господарство і право. 2012. № 7. С. 35-38.
115. Тихомиров О.О. Інформаційні права людини як цивільно-правова категорія. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2015. № 1. С. 104-109.
116. Тихомиров О.О. До осмислення правової природи протиправних діянь в кібернетичній сфері. Європейське право і європейська правова освіта – пріоритетні напрями підготовки вітчизняних фахівців права: мат. постійно діючого наук.-теор. семінару (Національна академія внутрішніх справ, 14 травня 2014 року). 2014. Вип. 3. С. 73-75.
117. Цимбалюк В.С. Охорона та захист інформаційних ресурсів на засадах юридичної деліктології / Правова інформатика. 2007. № 4 (16). С. 23.
118. Цимбалюк В.С., Гавловський В.Д., Корочанський О.І. Проблеми юридичної деліктології в інформаційних відносинах / Бізнес і безпека. 1998. № 6. С. 19-21.
119. Цимбалюк В. С. Інформаційне право: концептуальні положення до кодифікації інформаційного законодавства : [монографія]. К. : Освіта України, 2011. 426 с.
120. Чернадчук Т. О. Актуальні питання інформаційних правовідносин у банківській сфері: монографія. [за заг. ред. І. В. Арістової]. Суми: Вид-во Сумського національного аграрного університету, 2011. 162 с.
121. Чернадчук Т.О. Концепція юридичних фактів в інформаційній сфері банківської діяльності // Правовий вісник Української академії банківської справи. 2011. № 2 (5) С. 77–80. [Електронний ресурс] Режим доступу до матеріалу: http://lib.academy.sumy.ua/library/P_Visnik/Numbers/2_5_2011/Contents.htm
122. Чернадчук Т.О. До питання захисту інформації, віднесеної до податкової таємниці . Публічне право. 2016. № 4 (24). С.109-115.
123. Чернадчук Т.О. Податкова інформація:окремі питання класифікації і захисту. Юриспруденція у формуванні правової держави та громадянського суспільства: збірник матеріалів Міжнародної юридичної науково-практичної конференції “Актуальна юриспруденція”, м. Київ, 06 жовтня 2016 року. Тези наукових доповідей. К., 2016. С. 86–89.

124. Чернадчук Т.О. До питання концепції інформаційних правовідносин в бюджетній сфері // Публічне право. 2017. № 2 (22). С. 109-115.
125. Чернадчук Т.О. Об'єкт інформаційних бюджетних правовідносин: окремі питання // Справедливість, закон і суспільство у сучасній державі: Міжнародна юридична науково-практична конференція "Актуальна юриспруденція", м. Київ, 4 жовтня 2018 року. Тези наукових доповідей. К., 2018. С. 48–51
126. Чернадчук Т.О. До питання правового регулювання інституту банківської інформації / Т.О. Чернадчук // Публічне право. 2019. № 1 (33). С. 107-114.
127. Череповський К. П. Щодо наукової розробленості інкорпорації інформаційного законодавства // Матеріали конференції «Національна і міжнародна безпека в сучасних трансформаційних процесах». К. : О. С. Ліпкан. 2011. С. 69-71.
128. Череповський К. П. Гносеологічні аспекти розуміння інформаційного права // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційні стратегії в глобальному управлінні». К. : О. С. Ліпкан. 2011. С. 96-100.
129. Череповський К. П. Елементи структуризації міжнародного інформаційного права // Матеріали науково-практичної конференції «Правові та політичні проблеми сучасності». К.: О. С. Ліпкан. 2012. С. 40-44.
130. Череповський К. П. Інкорпорація інформаційного законодавства як напрям боротьби з тероризмом // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційні технології боротьби з тероризмом». К. : О. С. Ліпкан. 2012. С. 12-14.
131. Череповський К. П. Окремі питання інкорпорації міжнародного інформаційного права // Правова інформатика. 2012. № 1 (33). С. 68-76.
132. Череповський К. П. Інкорпорація як етап до кодифікації інформаційного законодавства // Підприємництво, господарство і право. 2012. № 5. С. 47-49.
133. Череповський К. П. Інкорпорація як складова систематизації інформаційного законодавства України // Вісник Запорізького національного університету. Серія «Юридичні науки». 2012. № 2 (Ч. II). С. 177-182.
134. Шапіро В.С. Права і свободи людини в галузі інформаційного права Права людини: історія, теорія, практика: мат. Міжнародної науково-практичної конференції, 9-10 грудня 2010 р.. Курськ : ЮЗГУ, 2010.
135. Шевчук С. Судовий захист прав людини. Практика Європейського суду з прав людини у контексті західної правової традиції. К.: Реферат, 2006. С. 424.
136. Як оскаржити порушення права на доступ до публічної інформації? практичний посібник URL: <http://cedem.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/web.pdf>
137. Яценко К. Місце гармонізації в процесі адаптації законодавства України до законодавства Європейських Співтовариств // Український часопис міжнародного права. 2003. № 1. С. 55-61.
138. Hartley T.S. The Foundations of European Community Law. 4th ed. Oxford University Press, 1998. 457 p.
139. Solove D.J. Understanding Privacy. Cambridge: Harvard University Press, 2008. 272 p.
140. Aristova I. V., Zapara S. I. The development of the ukrainian legal system in the context of information society: the use of the UNESCO legal mechanisms. Development and modernization of the legal systems of Eastern Europe: experience of Poland and prospects of Ukraine: Collective monograph. Vol. 2. Lublin: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2017. P. 1-23.

141. Aristova I, Zapara S, Klochko A, Rohovenko O, Kuznetsova M, Kulish A. The Role of Local Self-Government Authorities in Implementing the National Policy of the Information Society Development in Ukraine: Conceptual, Organisational and Legal Aspects. *International Journal of Applied Business and Economic Research*, 2017. № 22. C. 1-9. Available from: https://serialsjournals.com/abstract/60038_ch_1_f_-_alyona.pdf
142. Alyona M. Klochko, Nikolai P. Kurilo, Svitlana I. Zapara, Irina V. Aristova, Mykola I. Logvinenko. Improvement of the Legislation of Ukraine as to the Provision of the Protection of Banking in the Conditions of European Integration. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*, Volume VIII. Winter. 7(29). P. 2165 - 2172. DOI: 10.14505/jarle.v8.7(29).14 -.2017 Available from: <https://journals.aserspublishing.eu/jarle/article/view/2020>
143. Aristova I. V., Zapara S. I. Legal science in Ukraine: certain issues related to the formation of cognitive models and methodology. The theoretical and practical mechanisms of development of legal science at the beginning of the third millennium: Collective monograph. Tbilisi: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2018. P. 1-30.
144. Aristova I. V., Tkachenko V.V. Interfection of rules of information law of Ukraine and international information law: development trend of legal systems in Ukraine and EU cantries: comparative analysis: Collective monograph. Riga: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2019. Volume 1. P. 1-23
145. Vashchenko S., Riabchenko Y., Dzhafarova O., Bila V., Aristova I. Implementation of the right to the anticorruption expertise as a strategy for the protection of business. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. 2019. Volume 22. Special Issue 2. Available from: <http://dx.ua/wIzuN>
146. Aristova I.V., Kaliuzhna S.V. Legal status of the public authorities of Ukraine under European integration and the information society development. Innovative scientific research: European development trends and regional aspects Collective monograph. Riga: Izdevniecība «Baltija Publishing», 2020. P. 1. P. 68-86. Available from: <http://dx.ua/RuqkF>
147. Aristova I, Rezvovich K, Sydorova E, Nesterchuk L, Kislitsyna I. Creation of an intellectual property court in Ukraine: protection of intellectual property rights in a system of economic security of a country. *Journal of security and sustainability issues*. 2020. Volume 9 (Number May). p. 362-380. [http://doi.org/10.9770/jssi.2020.9.M\(29\)](http://doi.org/10.9770/jssi.2020.9.M(29)) Available from: <http://dx.ua/ij3vL>
148. Aristova, I.V., Zapara, S.I., Bielov, D.M., Kaliuzhna, S.V. and Chernadchuk, T.O. 2019. Legal Status of Local Self-government Authorities of Ukraine in the Conditions of Information Society Development: Research Methodology. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*, Volume X, Winter, 8(46): 352–357. URL: <https://journals.aserspublishing.eu/jarle/article/view/5270>
149. Alina V. Steblianko; Tamara O. Chernadchuk; Ivan O. Kravchenko; Nadiia S. Andriichenko y Oksana S. Rudanetska. International Law Enfocement Cooperation against Money Laundering. – *Revista Cuestiones Políticas*, Volumen 37, Número 65, correspondiente a la Edición: julio-diciembre de 2020. URL: <https://www.produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/33314>.
150. Ivan Kravchenko, Tamara Chernadchuk, Kateryna Izbash, Yevhen Podorozhnii, Sergii Melnyk. On Special Features of Implementation of State Export Control over International Transfer of Goods. – *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. 2019. Volume 22. Issue: 5. URL: <https://www.abacademies.org/articles/On-special-features-of-implementation-of-state-export-control-over-international-transfer-of-goods-1544-0044-22-5-409.pdf>
151. Chernadchuk Tamara. Information like the object of information legal realations in budget sphere // *The international scientific association of economists and jurists “Consilium”*. 2017. № 8. C. 146-148. (Geneva, Switzerland).

152. Chernadchuk Tamara. Classification of information banking legal relations // The international scientific association of economists and jurists "Consilium". 2018. № 8. С. 146-148. (Geneva, Switzerland).
153. Chernadchuk T., Chernadchuk O. Analysis of conceptual arrangements of tax compliance in the conditions of eurointegration of Ukraine// Management mechanisms and development strategies of economic entities in conditions of institutional transformations of the global environment: Collective monograph edited by M.Bezpartochnyi, ISMA University Riga, Latvia, 2019 С.185-194
154. Chernadchuk T., Chernadchuk O. Implementation and harmonization of european union law rules in the process of providing functioning of the ukrainian institute of banking information // Strategies for sustainable socio-economic development and mechanisms their implementation in the global dimension: collective monograph / edited by M. Bezpartochnyi, in 3 Vol. // VUZF University of Finance, Business and Entrepreneurship. Sofia: VUZF Publishing House "St. Grigorii Bogoslov", 2019. Vol. 2. 367 p.
155. Chernadchuk, Viktor D.; Chernadchuk, Tamara O. And Klochko, Alyona M.. 2017. Financial Control as a Means of Cognition of the Financial Activities: Theoretical and Legal Aspects, Journal of Advanced Research in Law and Economics, Volume VIII, Winter, 8(30): 2383 – 2390. DOI: 10.14505/jarle.v8.8(30).08.A available from: <http://journals.aserspublishing.eu/jarle/index>

Дисертації й автореферати:

1. Азаров Д.С. Кримінальна відповідальність за злочини у сфері комп'ютерної інформації: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.08. Київ, 2002. 246 с.
2. Арістова І.В. Державна інформаційна політика та її реалізація в діяльності органів внутрішніх справ України: організаційно-правові засади: дис... д-ра юрид. наук: 12.00.07 . Національний ун-т внутр. справ. Х., 2002. 476 с.
3. Бурило Ю. П. Правове регулювання інформаційної діяльності у сфері господарювання : [автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право»]. К., 2014. 36 с.
4. Букалєрова Л.А. Информационные преступления в сфере государственного и муниципального управления: законотворческие и правоприменительные проблемы: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.08. Москва., 2007. 574 с.
5. Венгеров А.Б. Право и информация в условиях автоматизации управления (теоретические проблемы): автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Москва, 1975. 25 с
6. Галинська К.Ю. Адміністративно-правове забезпечення інформаційного правопорядку в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Київ: НДІ інформатики і права Нац. акад. прав. наук України. 2016. 188 с.
7. Дерюга А.М. Концептуально-прекладные основы развития административной деликтологии: автореф. дис. ... докт. юрид. наук: спец. 12.00.14. Москва: Всерос. науч.-исслед. ин-т МВД РФ. 2012. С. 18.
8. Коваленко Л. П. Інформаційне право України: проблеми становлення та розвитку : [автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право»]. Харків, 2014. 32 с.
9. Кодинець А.О. Цивільно-правове регулювання зобов'язальних інформаційних відносин: методологія, теорія, практика: дис. докт. юрид. наук: спец. 12.00.03. Київ: Нац. Унт. ім. Тараса Шевченка. 2017. 470 с.

10. Кормич Б. А. Організаційно-правові основи політики інформаційної безпеки України : [дис. на здобуття наук. ступеня доктора юрид. наук : спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право»]. Харків, 2004. 427 с.
11. Кохановська О. В. Цивільно-правові проблеми інформаційних відносин в Україні: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.03. Київський національний університет ім. Т. Шевченка, Київ, 2006. С. 150.
12. Кругул І. Ю. Співробітництво України з міжнародною організацією ЮНЕСКО у сфері правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Національний університет біоресурсів і природокористування України. К., 2012. 230 с.
13. Максименко Ю. Є. Теоретико-правові засади забезпечення, інформаційної безпеки України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. К., 2007. 188 с.
14. Макогонюк Ю. Ю. Організаційно-правові засади забезпечення права на доступ до публічної інформації в екологічній сфері України: дис.. канд юрид наук: 12.00.07 / Ю. Ю. Макогонюк. К, 2017. – 241 с.
15. Маруховський О. О. Політичні аспекти зарубіжних концепцій інформаційного суспільства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук : спец. 23.00.01 . К.: Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2008. 20 с.
16. Марценюк О. Г. Теоретико-методологічні засади інформаційного права України: реалізація права на інформацію [дис. на здобуття наук. ступеня кандидата юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право»]. К., 2009. 221 с.
17. Мельник З. П. Рецепція права як засіб вдосконалення правової системи (теоретико-правовий аспект) : автореф. дис.... на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук за спец. : 12.00.01 «теорія та історія держави і права ; історія політичних і правових вчень» . Київський нац. університет ім. Т. Шевченка. Київ, 2009. 18 с..
18. Новицька Н.Б. Організаційно-правові аспекти інформаційної культури в управлінській діяльності: дис. канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Ірпінь, 2007. 205 с.
19. Никулин М. И. Проблемы науки административной деликтологии: дис. ... д-ра юрид. наук: спец. 12.00.14. Москва: Ун-т МВД России. РГБ, 2006. С. 9.
20. Огородов Д.В. Правовые отношения в информационной сфере: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.14. Москва, 2002. 243 с.
21. Перов Д. О. Інформаційні правовідносини в Україні : [автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право»]. К., 2014. 18 с.
22. Петров Є.В. Інформація як об'єкт цивільно-правових відносин : автореф. дис. На здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.03. Х., 2003. 20 с.
23. Полушкин А. В. Информационное правонарушение: понятие и виды: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.14. Екатеринбург: Урал. гос. юрид. акад., каф. информ. права и естественнонауч. дисциплин. 2009. С. 481.
24. Порфір'єва О. К. Уніфікація правового регулювання умов зовнішньоекономічних контрактів у міжнародному приватному праві : автореф. дис.... на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук за спец. : 12.00.03 «цивільне право і цивільний процес ; сімейне право ; міжнародне приватне право» . Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Х., 2000. 20 с.
25. Руденко О. В. Уніфікація міжнародного приватного права в Європейському Союзі : автореф. дис.... на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.03 «цивільне право і

цивільний процес ; сімейне право ; міжнародне приватне право». Київський нац. університет ім. Т. Шевченка. Київ, 2007. 17 с.

26. Рудой К. М. Адаптація адміністративного законодавства України у сфері охорони особистих прав громадян до норм Європейського Союзу : автореф. дис... на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.07 «теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Нац. Університет внутрішніх справ. Харків, 2004. 20 с.

27. Рудой К. М. Адаптація адміністративного законодавства України у сфері охорони особистих прав громадян до норм Європейського Союзу : дис...на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук за спец. : 12.00.07. Харків : Національний університет внутрішніх справ МВС України, 2004. 214 с.

28. Свистович Р. С. Правове регулювання інформаційних відносин у сфері масової інформації: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07. К., 2011. 20 с.

29. Сировой О. В. Організаційно-правові засади управління інформаційними ресурсами органів внутрішніх справ України: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07. Національний ун-т внутр. справ. Х., 2006. 20 с.

30. Стоєцький О.В. Адміністративна відповідальність за порушення у сфері інформаційної безпеки України: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Київ: Нац. Акад. внутр. справ. 2013. 191 с.

31. Стрельников А.В. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про рекламу: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Одеса: Одеська національна юридична академія. 2004. 198 с.

32. Сулацький Д. В. Організаційно-правові засади забезпечення інформаційної безпеки людини як споживача телекомунікаційних послуг: дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 . Херсон : Міжнар. ун-т бізнесу і права, 2011. 290 с.

33. Чернадчук Т.О. Правове регулювання інформаційних відносин в сфері банківської діяльності: дис. ... канд. юрид наук : 12.00.07. З., 2012. 224 с.

34. Череповський К. П. Інкорпорація інформаційного законодавства України : автореф. дис...на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук за спец. : 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2013. 19 с.

35. Чуприна О.В. Адміністративна відповідальність за порушення права на інформацію: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Київ: Нац. авіац. ун-т. 2013. 175 с.

36. Череповський К. П. Інкорпорація інформаційного законодавства України : дис...на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук за спец. : 12.00.07 / К. П. Череповський. – Запоріжжя : ЗНУ, 2013. – 209 с.

37. Шпенюв Д.Ю. Інформаційні правовідносини: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2012. 191 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua> Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.
2. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
3. <http://www.urist.in.ua> Первый украинский юридический форум.
4. <http://www.nau.ua> Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».

ДОДАТОК

до робочої програми навчальної дисципліни (силабуса)

ВБ 1- ВБ 3.Проблеми інформаційного права

Таблиця – Узгодження результатів навчання з дисципліни (ДРН) з програмними результатами навчання (ПРН) ОНП Право, спеціальність 081 ПРАВО

Результати навчання з дисципліни	Програмні результати навчання										
	ПРН2	ПРН 5	ПРН 8	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 20
<u>ДРН1</u> .знання теорії інформаційного права в умовах розбудови інформаційного суспільства в Україні, заснованого на знаннях, для практичного вирішення проблеми цифрової та когнітивної нерівності в Україні; забезпечення інформаційних прав людини;		X		X				X	X		
<u>ДРН2</u> .розуміння значення інтегративної та прогностичної функції інформаційного права для забезпечення належного інформаційного правопорядку у суспільстві;		X						X	X		
<u>ДРН3</u> . знання методології наукових досліджень з інформаційного права та здатність її впровадження при розкритті предмета дисертаційного дослідження;	X		X	X	X		X	X	X	X	
<u>ДРН4</u> .уміння моніторити доктринальні дослідження у сфері національного та міжнародного інформаційного права щодо правових засобів та організаційно-правових заходів наближення інформаційно-			X	X	X	X	X		X		X

го законодавства України до міжнародних правових стандартів;											
<u>ДРН5.</u> здатність формувати підґрунтя для застосування інформаційного законодавства під час опрацювання власних досліджень здобувачив у сфері права в умовах глобального інформаційного суспільства та інтеграції наукових юридичних знань;		X	X	X	X	X	X			X	X
<u>ДРН6.</u> уміння виявляти та аналізувати наукові та практичні проблеми; пояснювати та надавати визначення поняттям науки «інформаційне право» та «міжнародне інформаційне право»; моніторити сучасний стан інформаційного законодавства України на відповідність міжнародним правовим стандартам;	X		X	X	X	X	X		X	X	X
<u>ДРН7.</u> здатність системно мислити і чітко формулювати свої відповіді та генерувати власні ідеї, приймати обґрунтовані рішення в умовах динамічних глобальних інформаційних змін; критично ставитися до існуючих доктринальних положень, обґрунтовувати власну наукову позицію щодо напрямів удосконалення підходів до адаптації інформаційного законодавства; використовувати концепцію	X	X	X	X	X		X	X	X		

міжнародного «м'якого права» у процесі адаптації інформаційного законодавства до міжнародних правових стандартів;											
<p>ДРН8.уміння готувати пропозиції по практичним проблемам здійснення організаційних (контрольно-наглядових, правоохоронних) заходів адаптації інформаційного законодавства України; розробляти правові моделі та використовувати правові засоби інформаційного права та цифрові інструменти інформаційного суспільства (інформаційно-комунікаційні технології, блокчейн, цифрові активи, токени) задля впровадження результатів дисертаційного дослідження у правотворчу та правозастосовну діяльність органів публічної влади України.</p>			X	X	X	X	X	X		X	X